

ໂຄງການ ODA-UNESCO:
"ສ່າງເສີມການຮຽນວິທະຍາສາດດານພະລັງງານ ສໍາລັບການ
ພັດທະນາແບບບຶນຍົງຢູ່ ສປປ ລາວ"

ບົດທີ 5.3:
ພະລັງງານແສງຕາເວັນ
(SOLAR ENERGY)

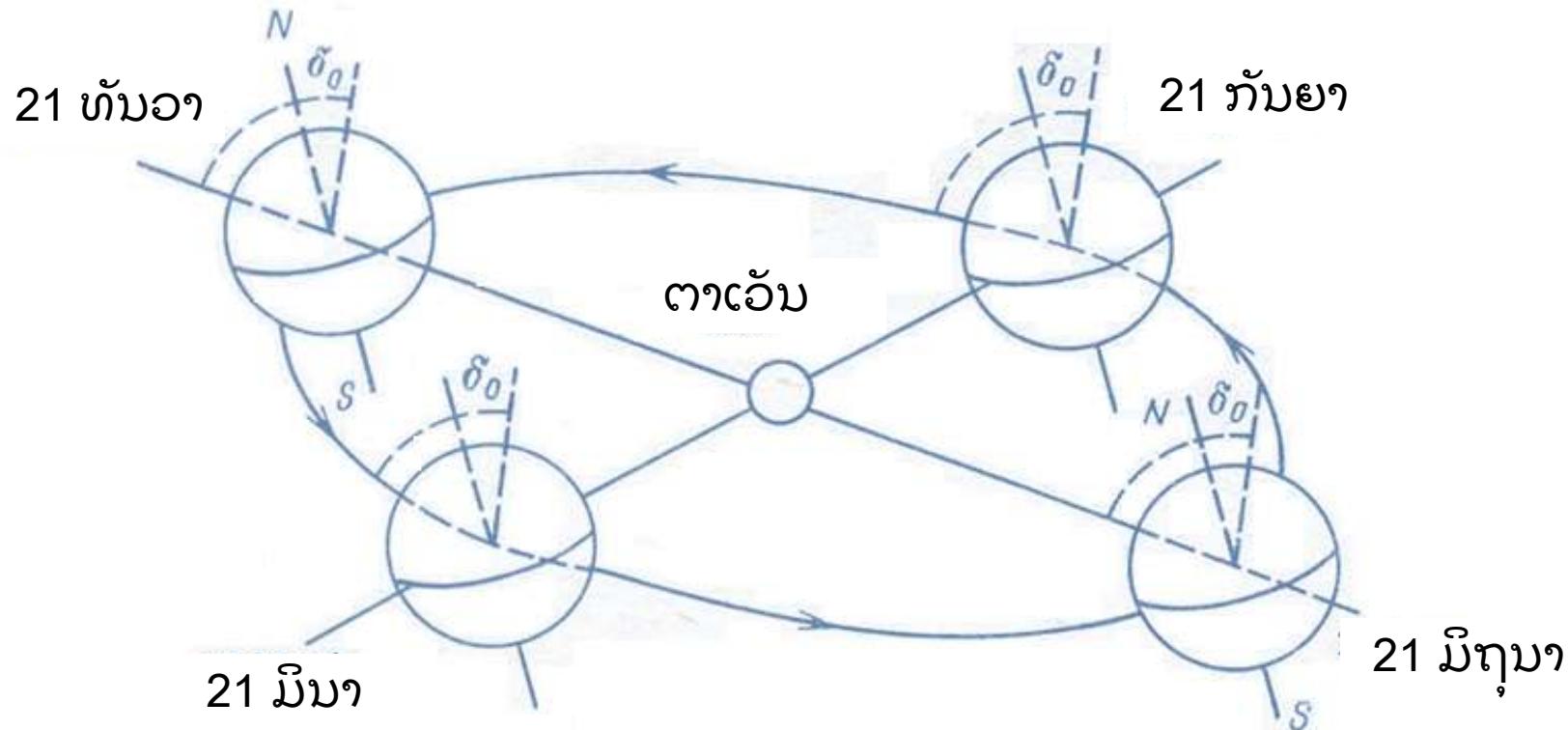
ໂດຍ: ດຣ ຄຳພອນ ນັນທະວົງ
ຄະນະວິສະວະກຳສາດ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ສາລະບານ

- ການພິວພັນທາງເລຂາຄະນິດລະຫວ່າງໝ່ວຍໄລກແລະຕາເວັນ (Sun-Earth Geometry?)
- ລັງສີແສງຕາເວັນ (Solar Radiation)
- ຫຼັກການນຳໃຊ້ພະລັງງານແສງຕາເວັນ (Solar energy Utilization principle)
  - ການນຳໃຊ້ຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ (Thermal Application)
  - ການນຳໃຊ້ໄຟຟ້າແສງຕາເວັນ (Photovoltaic Application)

ການພິວພັນທາງເລຂາຄະນິດລະຫວາງ ຕາເວັນ-ໜ່ວຍໄລກ

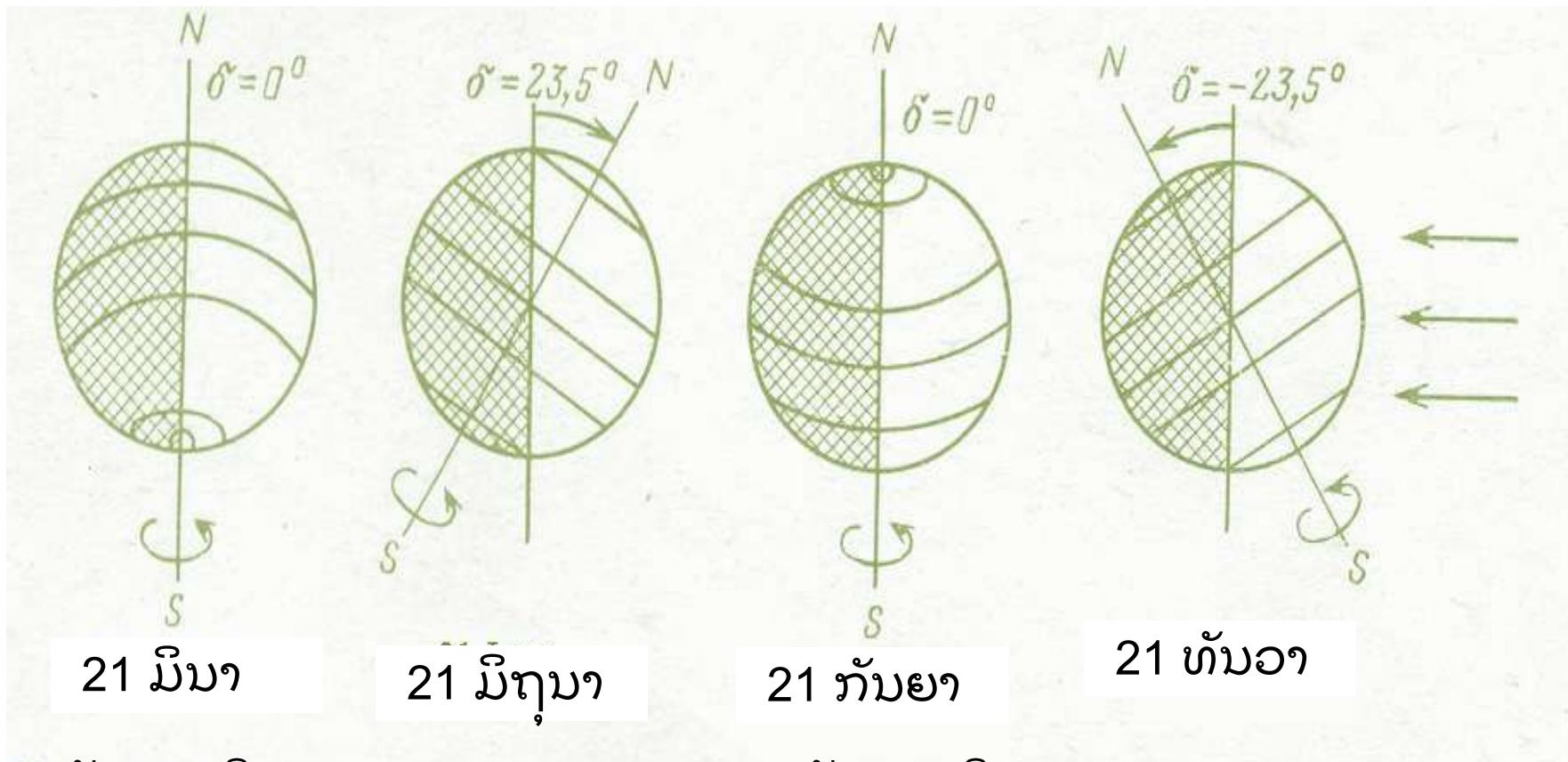
ໂລະບົບສຸລິຍະ (Solar System)

- ການປຽນແປງຕາມລະດູການ
- ກາງເວັນ-ກາງຄືນ

ການພິວພັນທາງເລຂາຄະນິດລະຫວາງ ຕາເວັນ-ໜວຍໄລກ

□ The Earth in the Sun system

ກາງເວັນ=ກາງຄືນ
Spring equinox

ກາງລະດູຮອນ
Summer Solstice

ກາງເວັນ=ກາງຄືນ
Autumnal Equinox

ກາງລະດູໝາວ
Winter solstice

ການພິວພັນທາງເລຊາຄະນິດລະຫວາງ ຕາເວັນ-ໜວຍໄລກ

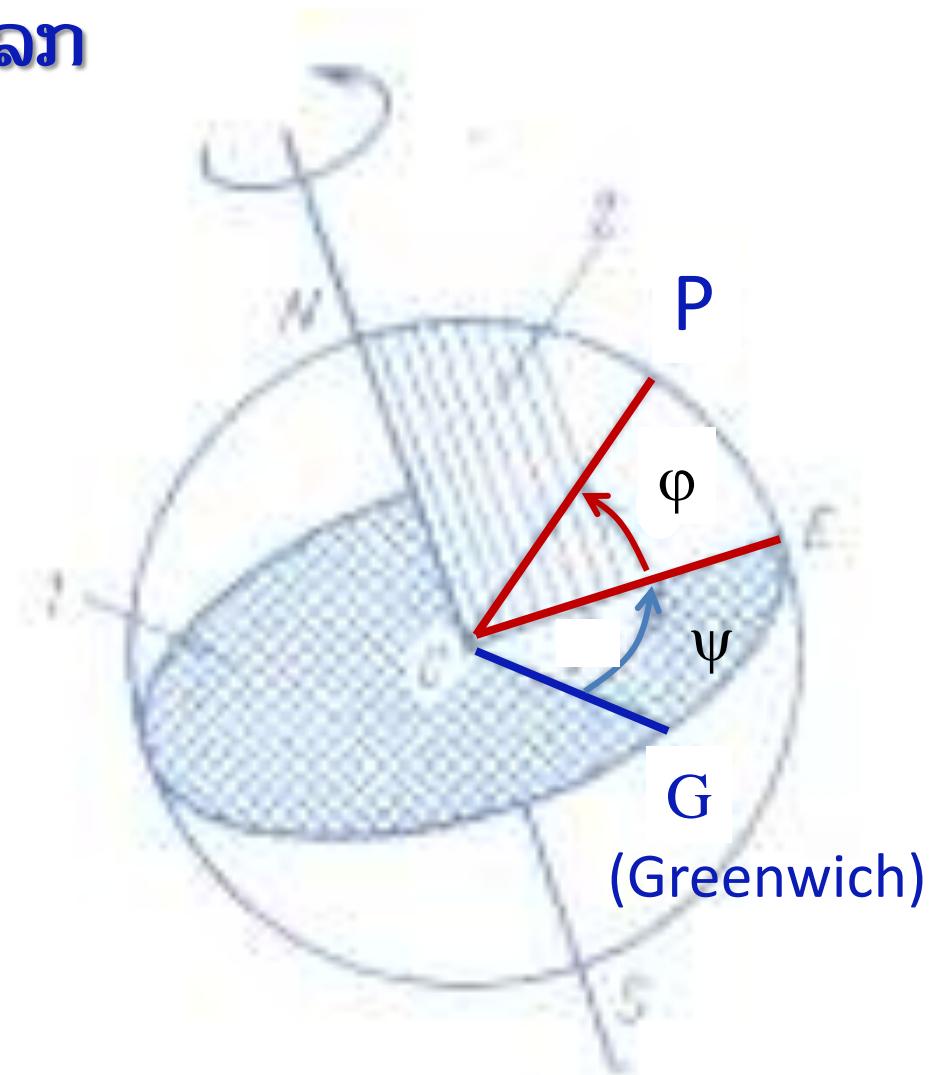
□ ວິທີຊອກຫາທີ່ຕັ້ງຢູ່ໝາໄລກ

ϕ - ມຸມເສນຂະໜານຂວາງ
(Latitude)

ψ - ມຸມເສນຂະໜານຕາງ
(Longitude)

GMT- ເວລາສະເລັບຕາມ
Greenwich

ເຂດໄມ້ງຊອງລາວ =
GMT+7

ການພິວພັນທາງເລຂາຄະນິດລະຫວາງ ຕາເວັນ-ໜວຍໄລກ

□ ວິທີຊອກຫາທີ່ຕັ້ງຢູ່ໝາໄລກ

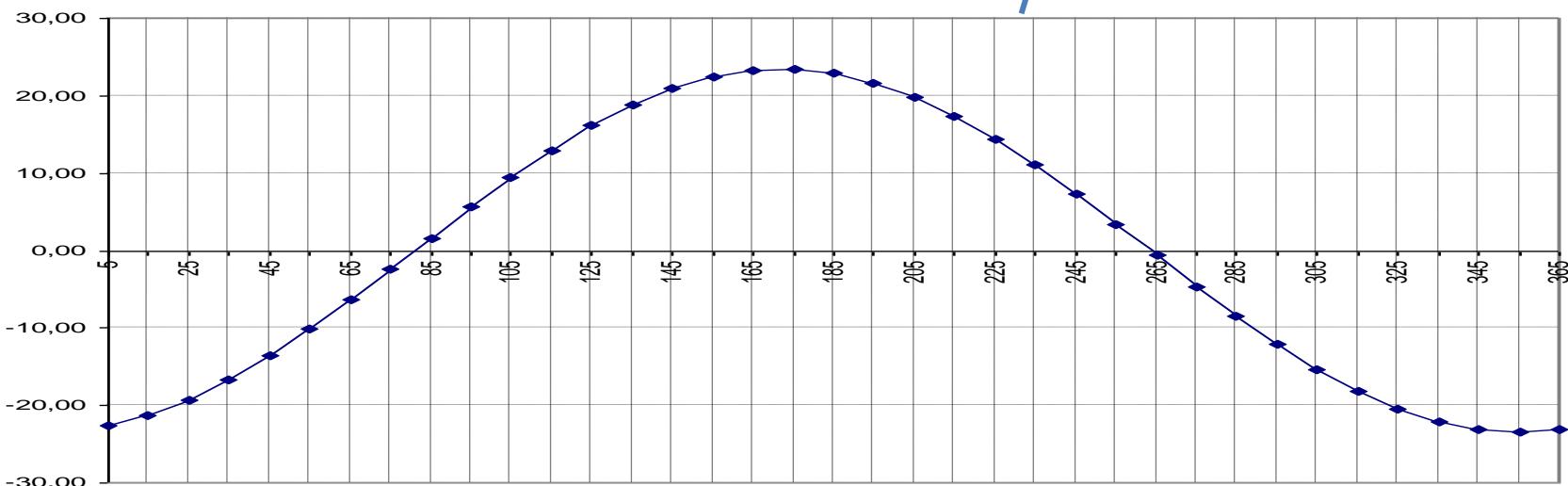
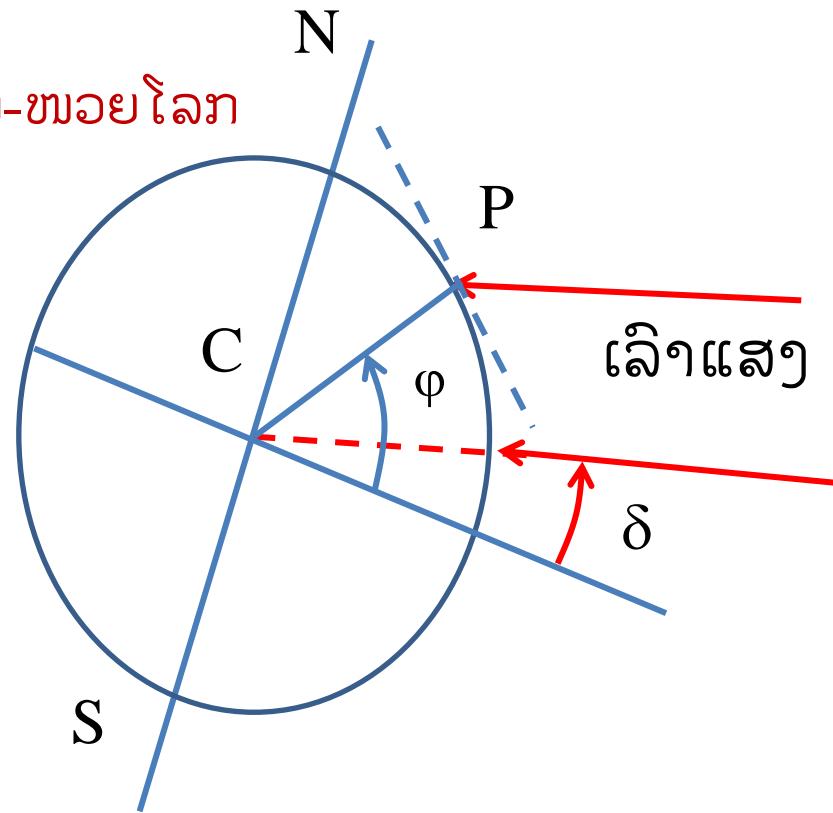
δ- ມຸນຄົງຂອງຕາເວັນ
(Declination Angle)

$$\delta = 23,45 \sin \left[\frac{360}{365} (284 + n) \right]$$

n- ລຳດັບຂອງມໃນປີ

n=1 → 1 January

n=2 → 2 January

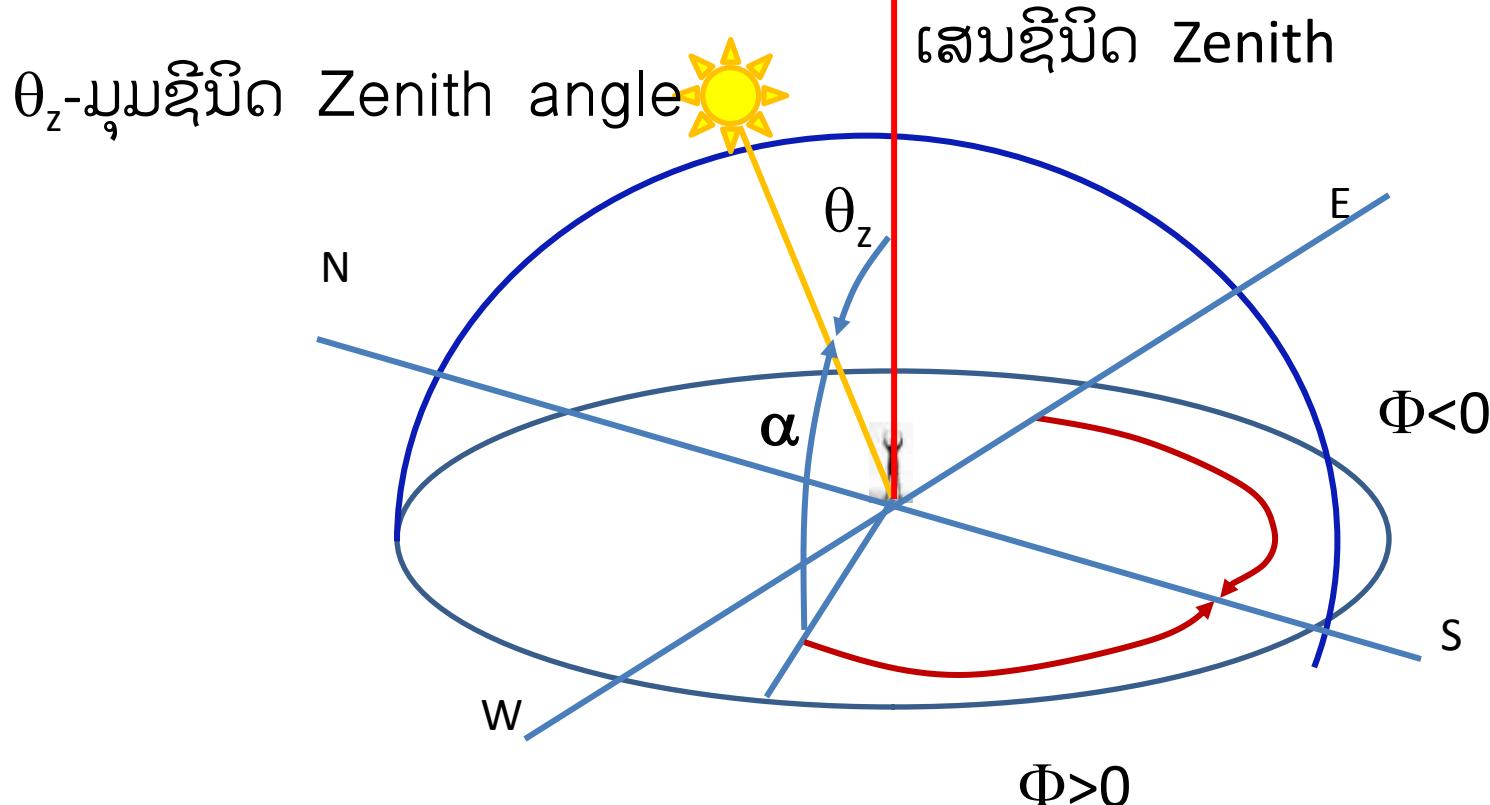

ການພິວພັນທາງເລຂາຄະນິດລະຫວາງ ຕາເວັນ-ໜວຍໄລກ

□ການກຳນົດທີ່ຕັ້ງຢູ່ໜ້າໄລກ ທຸງບຖານຕາເວັນ

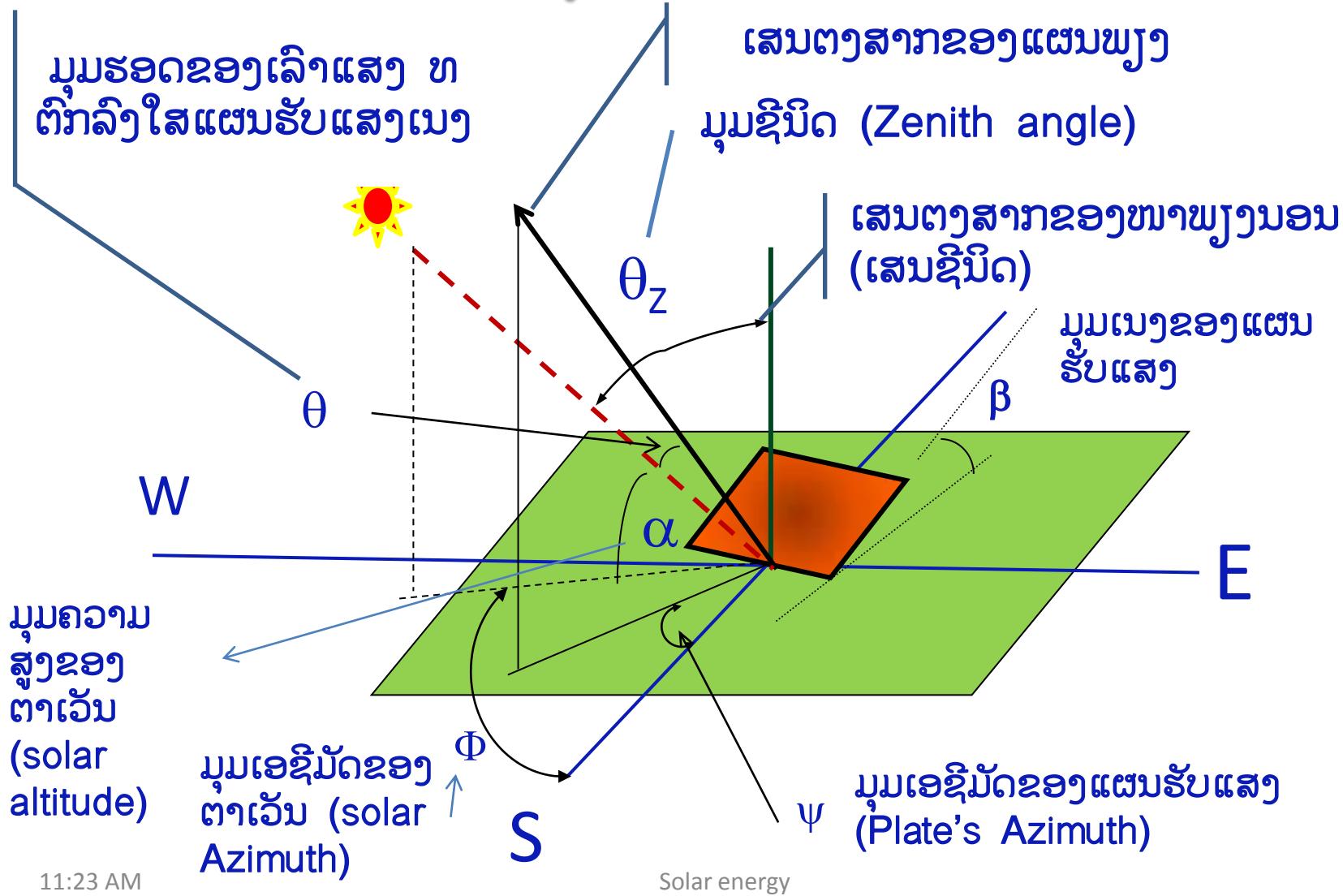
α- ຄວາມສູງຂອງຕາເວັນ (Solar altitude)

φ- ມຸນເອຊີມດັບຂອງຕາເວັນ (Solar azimuth)

ການພິວພັນທາງເລຂາຄະນິດລະຫວາງ ຕາເວັນ-ໝວຍໄລກ

ກຕາຂອງແຜນຮັບແສງຢູ່ໜ້າໄລກ

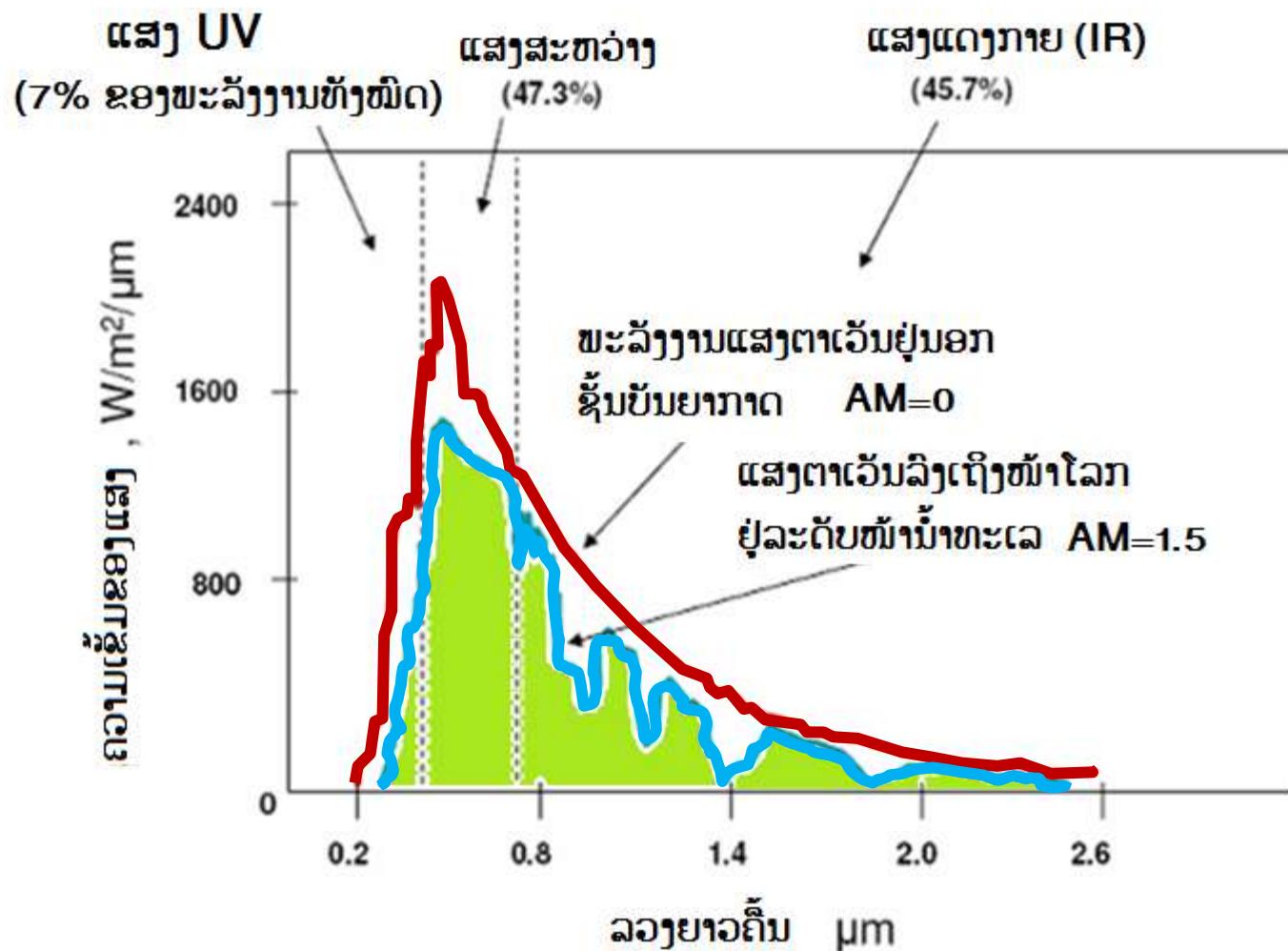

ລັງສີແສງຕາເວັນ (Solar radiation)

ເນອທິກອງເສັນສີແດງ
= ຕາລັງສີແສງຕາເວັນຢູ່
ນອກຊັບບັນຍາກາດ
= 1367 W/m^2

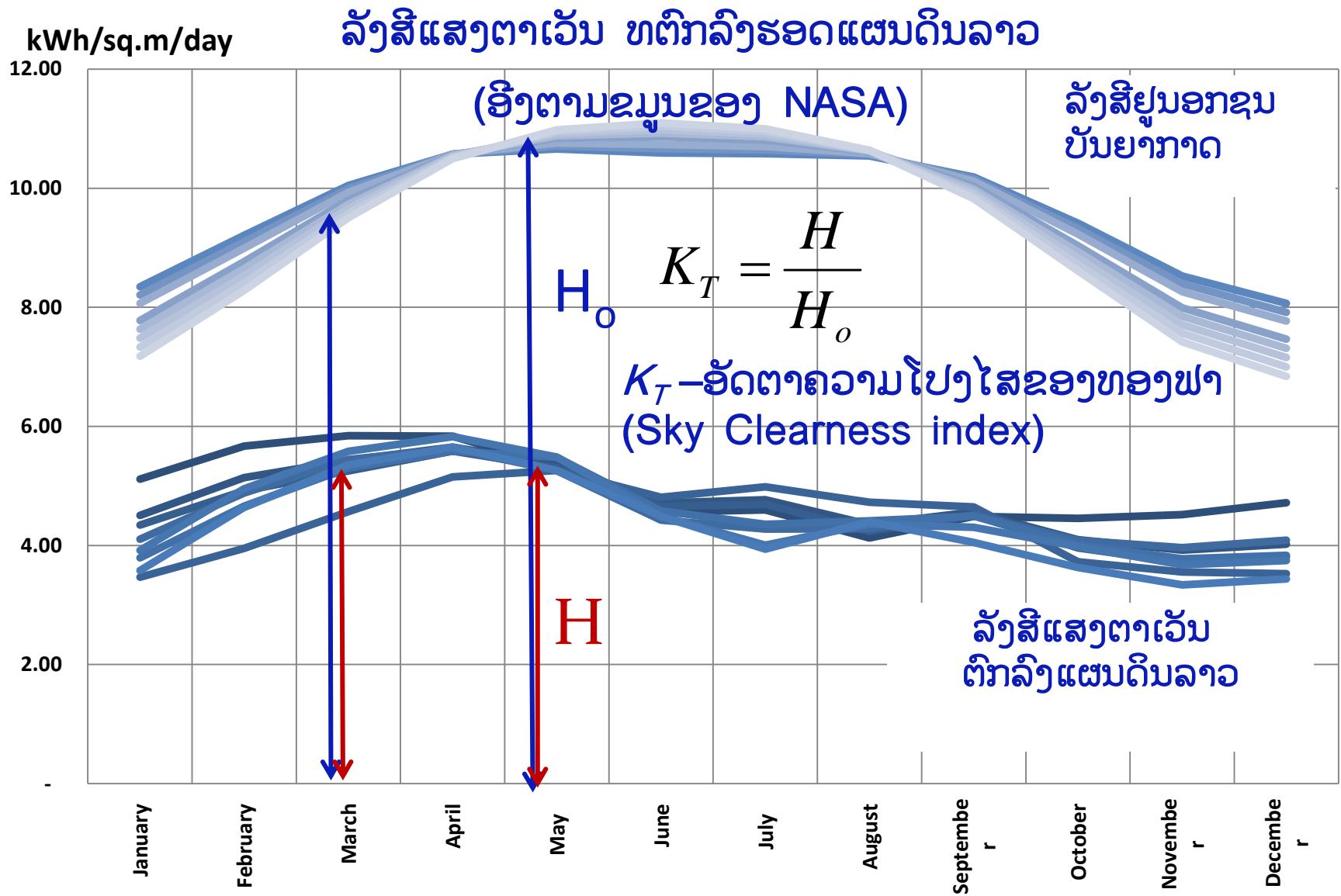
ເນອທິກອງເສັນສີຟາ
= ລັງສີແສງຕາເວັນ ທ
ຕີກຮອດໝາໄລກ ຢູ່
ລະດັບນຳທະເລ
= ເນອທິຂູ່ວ

$$AM = \frac{1}{\sin \alpha}$$

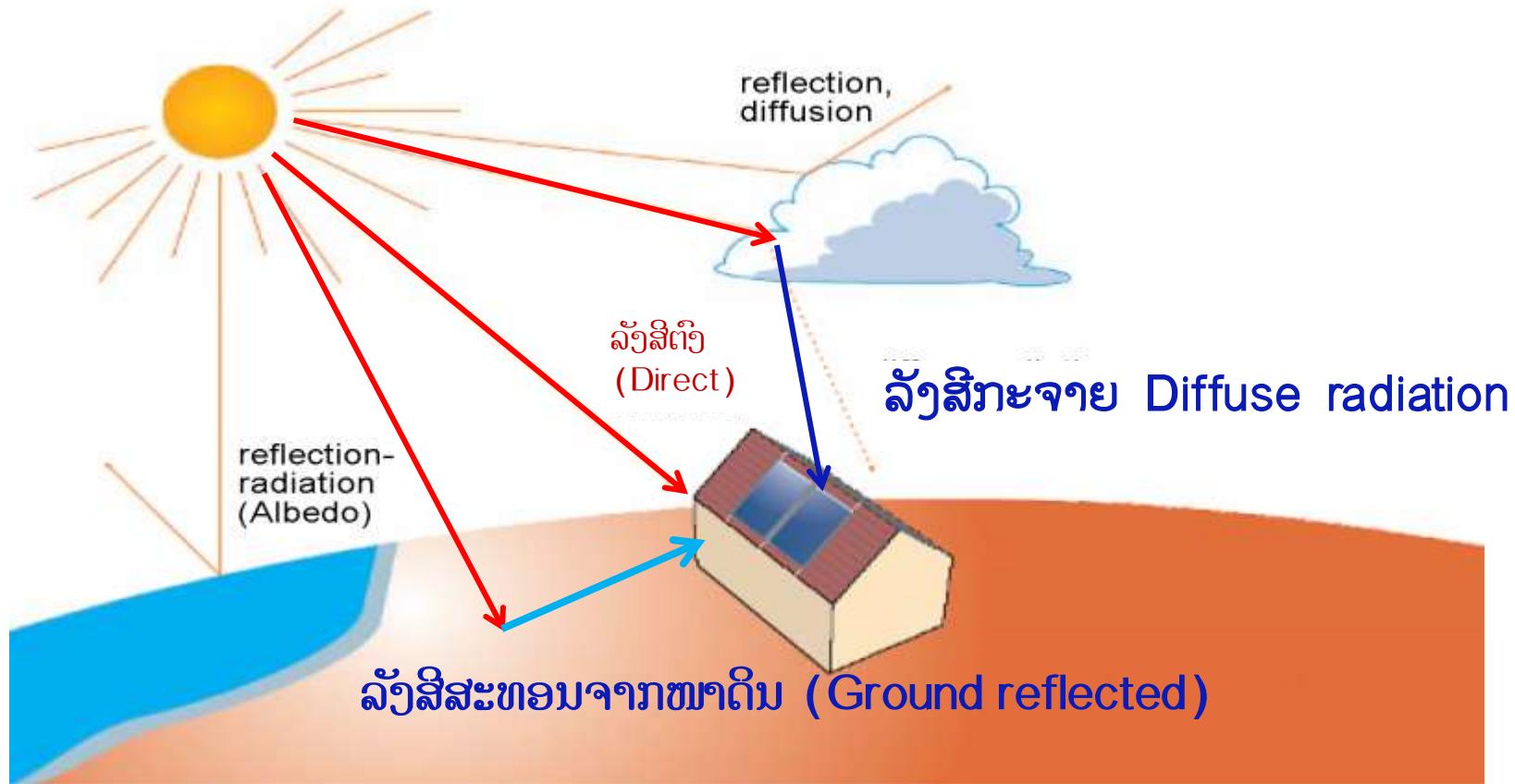

ອັດຕາການລອດຜານທອງຟາ = ເນອທິກອງເສັນສີຟາ / ເນອທິກອງເສັນສີແດງ
(Sky Transmission factor)

ລັງສີແສງຕາເວັນ: ສປປ ລາວ

ລັງສີແສງຕາວັນຕົງລົງໃສໝາພຽງເນັງ ຢູ່ມາດິນ

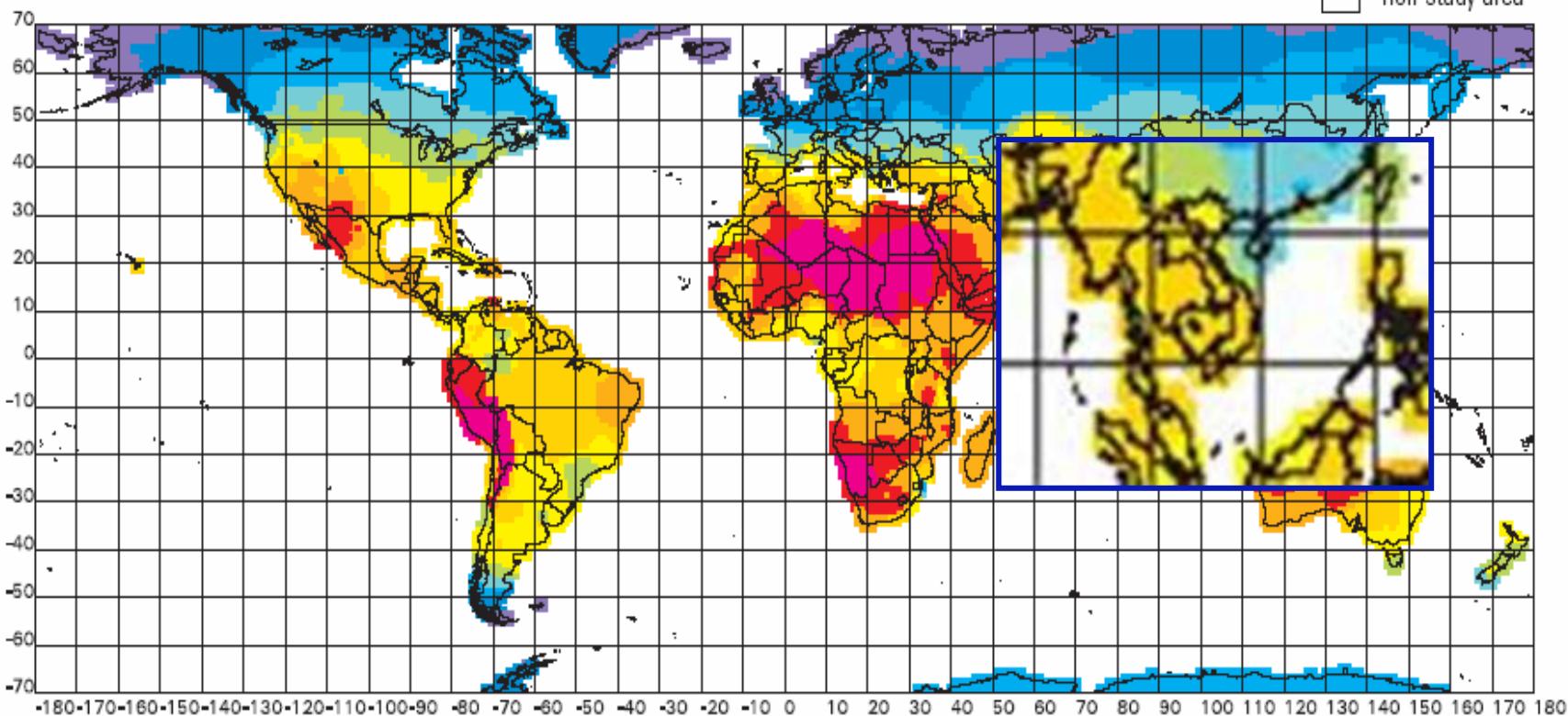
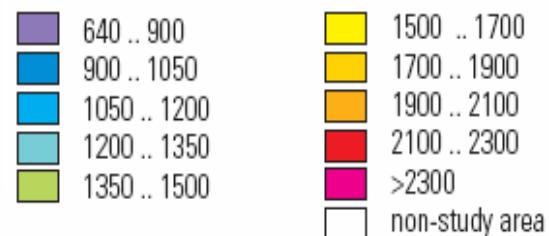

ລັງສີຕົກໃສໝາພຽງເນັງ = ລັງສີຕົງ (Direct) + ລັງສີກະຈາຍ (Diffuse) + ລັງສີສະຫອນຈາກໝາດິນ (Ground reflected)

ລັງສີແສງຕາເວັນ ໃນທຸລະກ (Global Solar radiation)

ລັງສີແສງຕາເວັນສະເລ່ຍໃນປີ

Annual Solar Insolation in kWh/m²

ລັງສີແສງຕາເວັ້ນຢູ່ ລາວ (Lao Solar radiation) (Source: MEM)

13-19

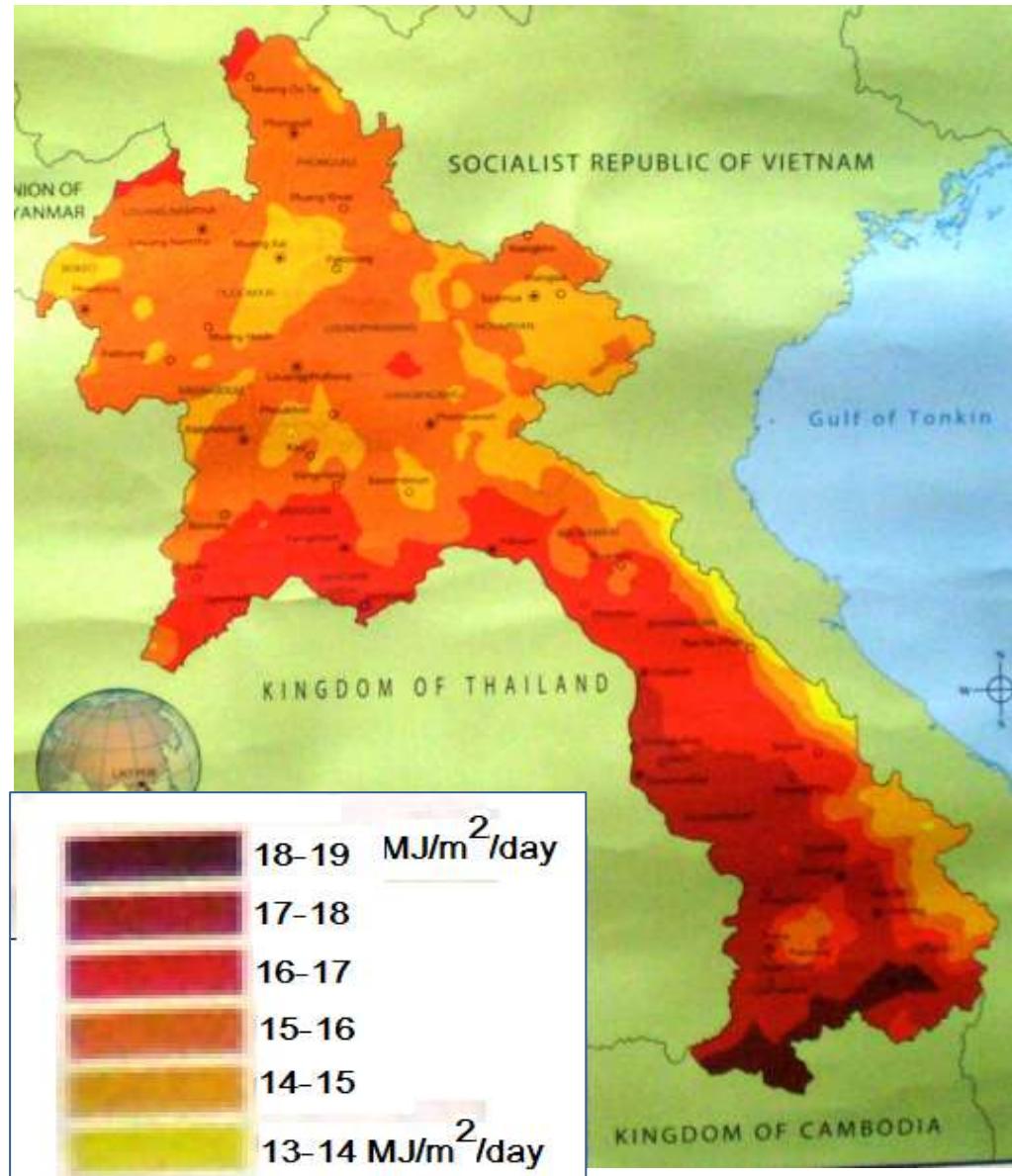
MJ/m²/day

or

3.6-5.3

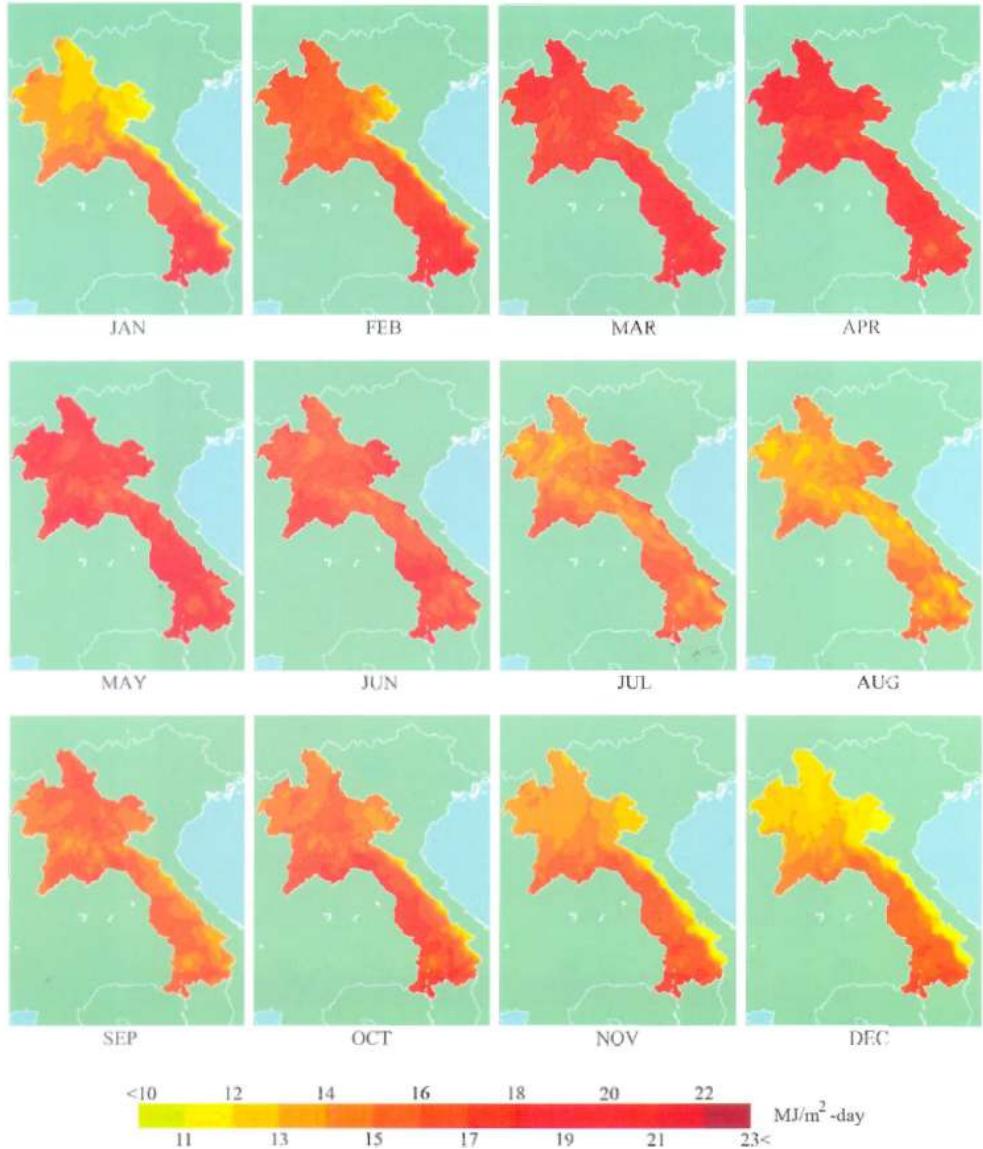
kWh/m²/day

(kWh=MJ/3.6)

ທ່າແນວພະລັງງານແສງຕາເວັນຢູ່ ລາວ ໃນແຕລະເດືອນ

- ສູງສຸດ: 3-4-5-6
- ຕຳສຸດ: 12-1,8

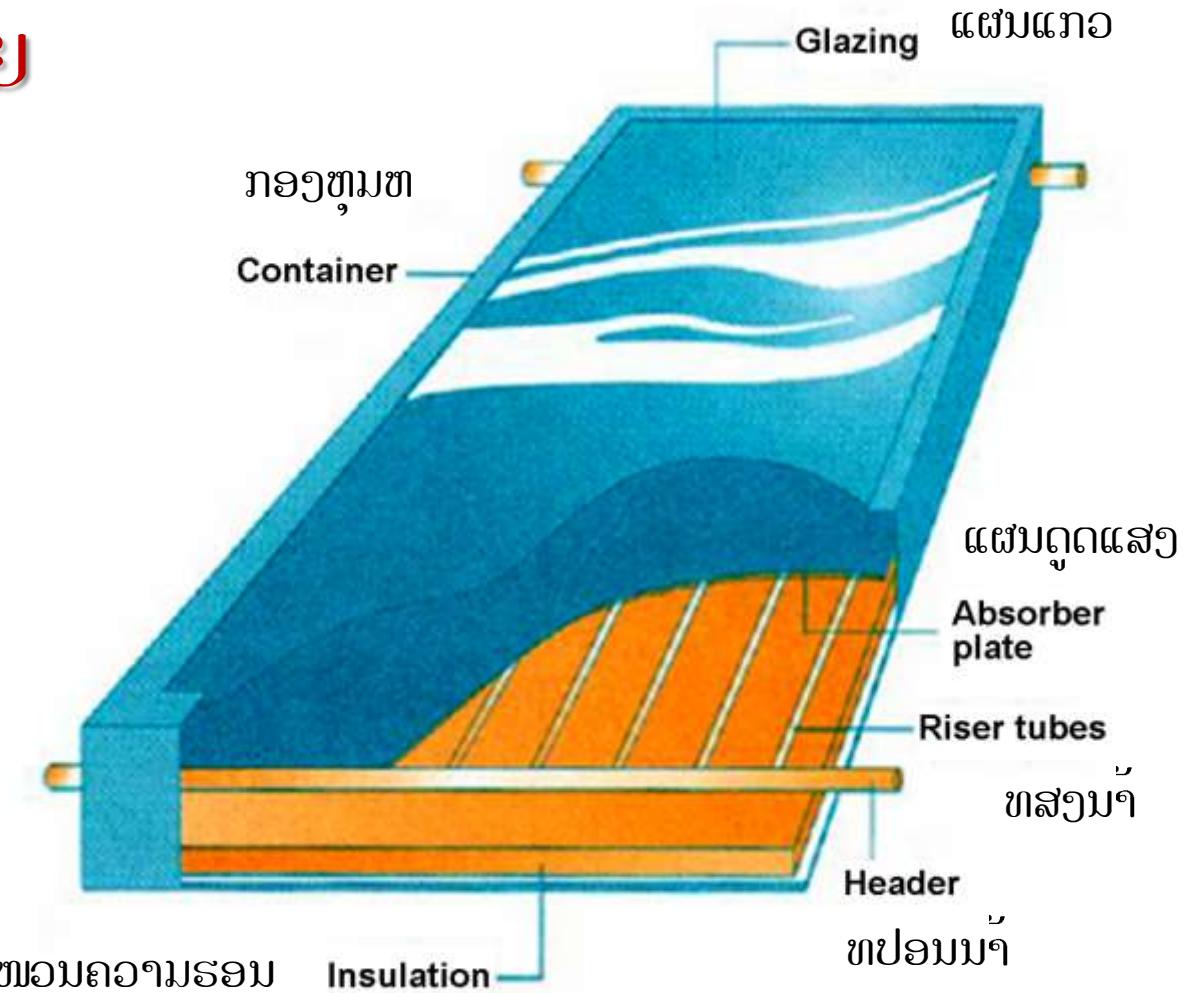

Source: MEM

ប្លើកវាងនាំខ្សោតវាមនទននសោពារេ

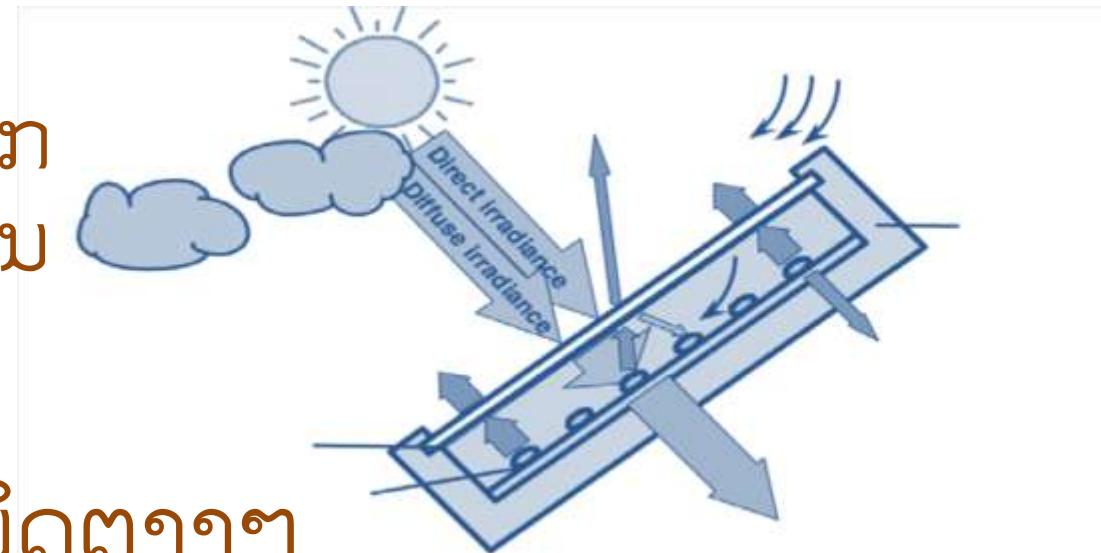
គោរពមន្តាគុណី
សោពារេ
ឧបនិតយេនធផ្លូវ
ផ្លូវ

គ្រោងសាច់ពីរកែប
សោច្បាបនិត
យេនធផ្លូវ
(Solar collector)

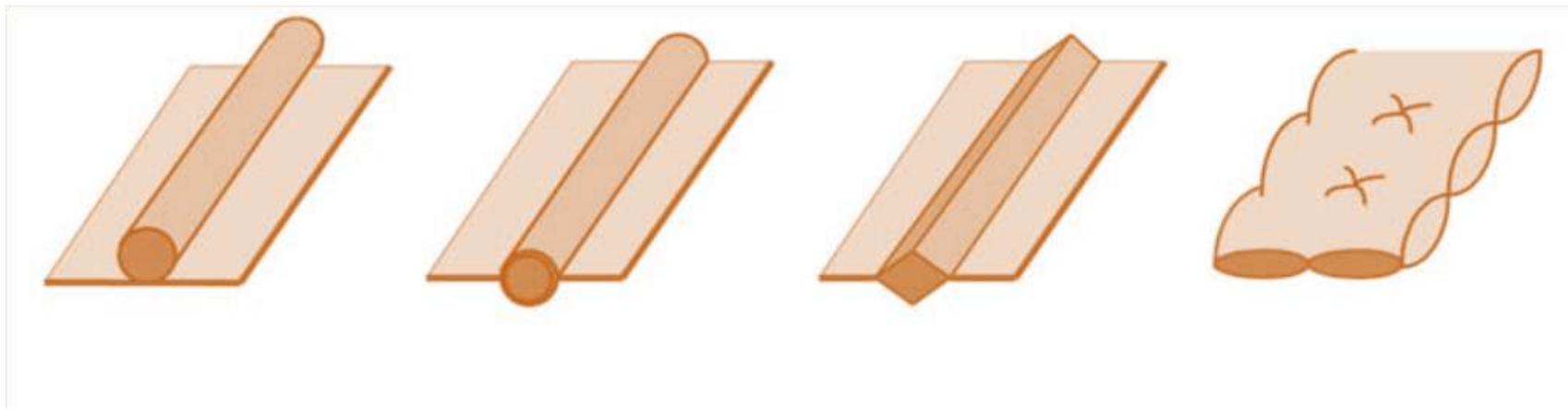

ប្លើកវាងមំាឌីទូរអនឡាញពាន់

ខែបុណ្យរាង
ក្រុមទូរអនឡាញ

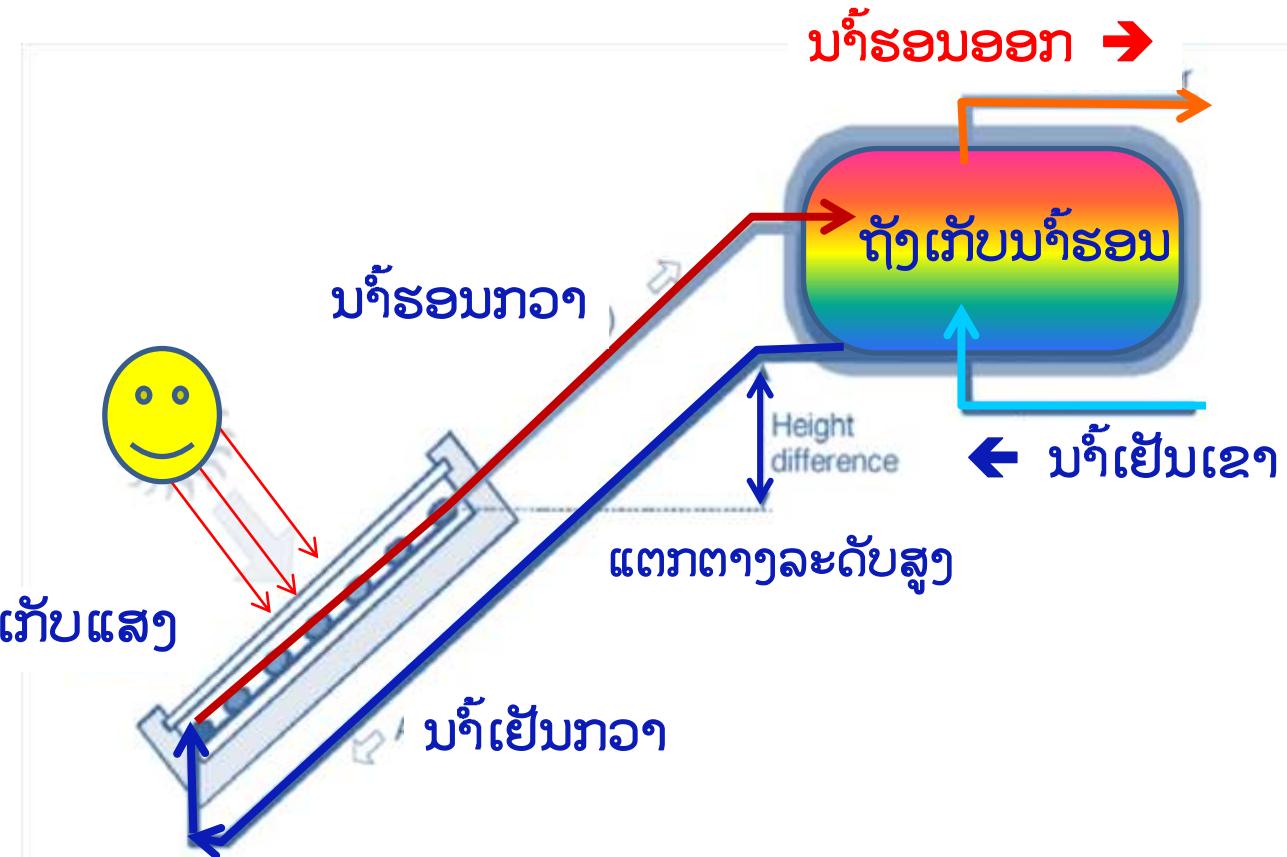

ពិវិត្យុលនេយ្ញាបាន

ប្រព័ន្ធភាពអាជីវកម្មដែលផ្តល់សេវាដោយលើខ្លួន

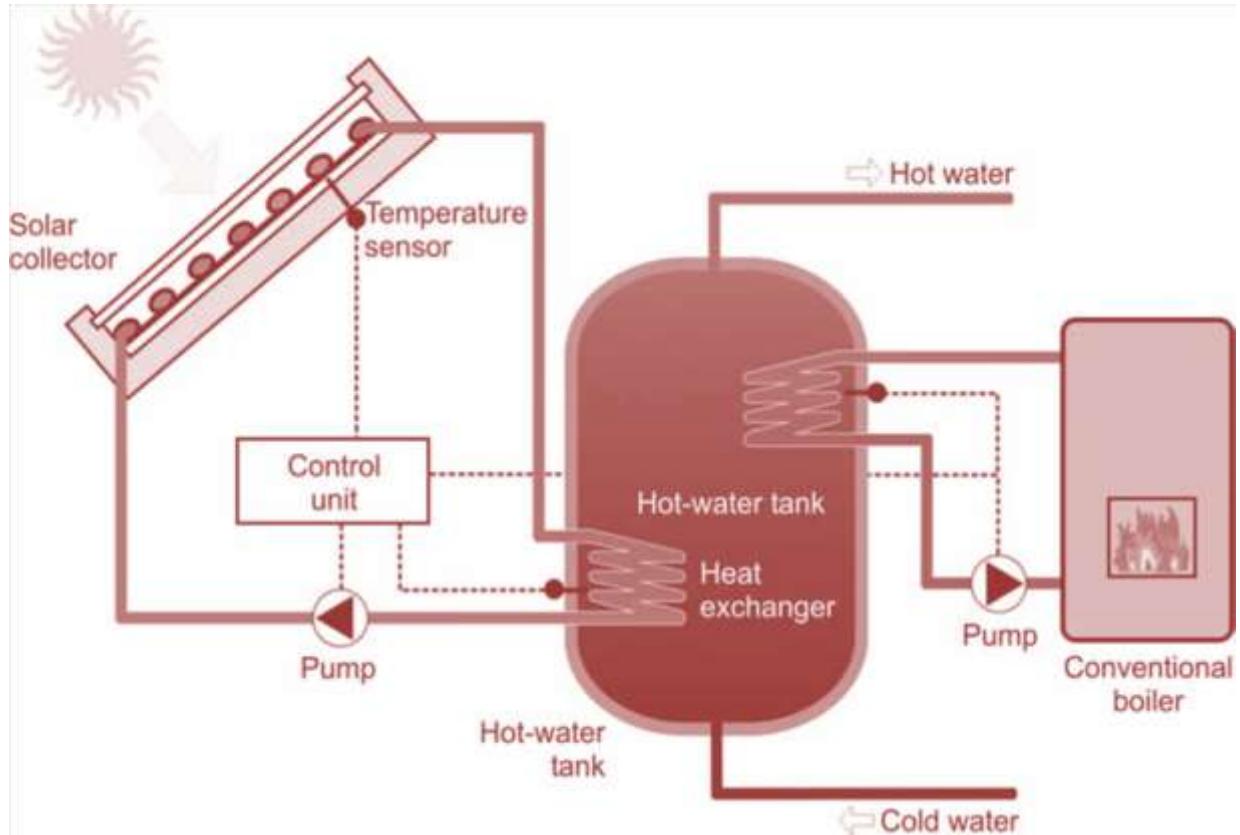
ទូទាត់
សំគាល់
ទាបតិវ

លទ្ធផលបិបឱ្យុនុញ្ញាត (Passive system)

ប្រព័ន្ធការងារអំពីខ្លួនរបស់ទាហេវ

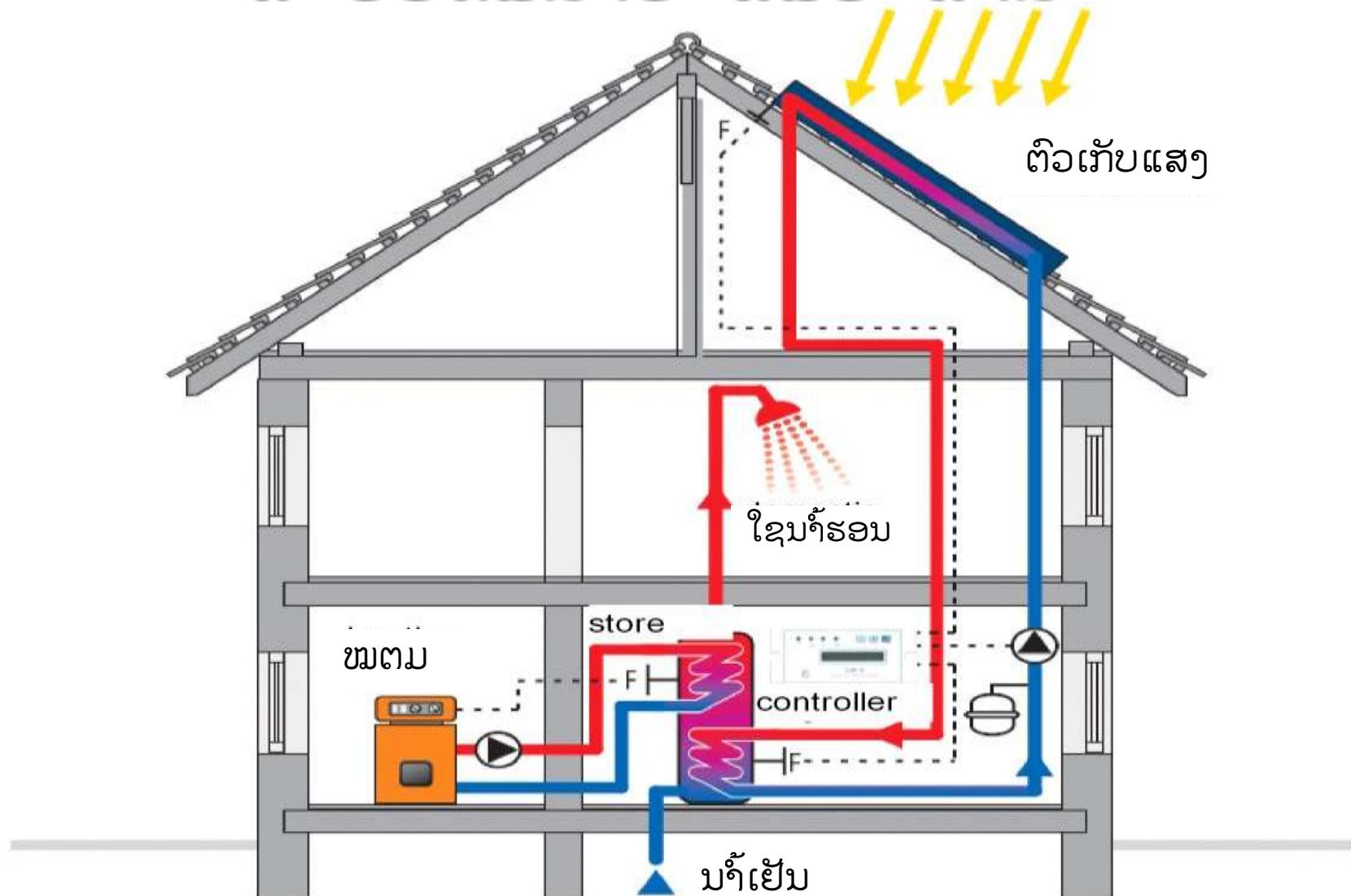
ឧណតមន៍
សំគាល់
ករបតិវ

លក្ខណៈបច្ចុប្បន្ន (បន្ទូលបន្ទាន់ឡាយឯកជាមុន)
Active system (hybrid)

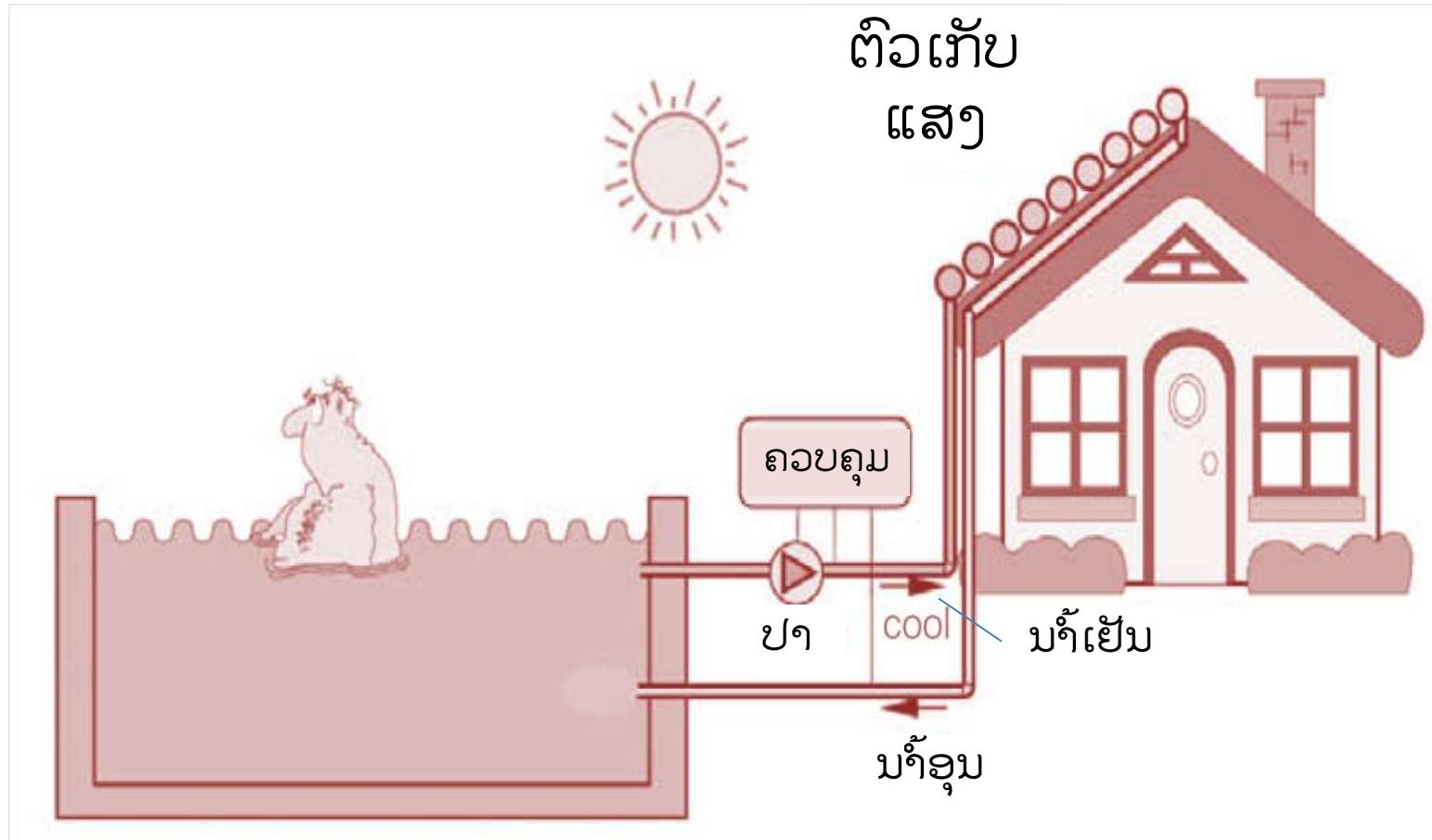
ប្រព័ន្ធដំឡើងទុកដាក់សោរ

និងបិបពេលវែងបានបាន

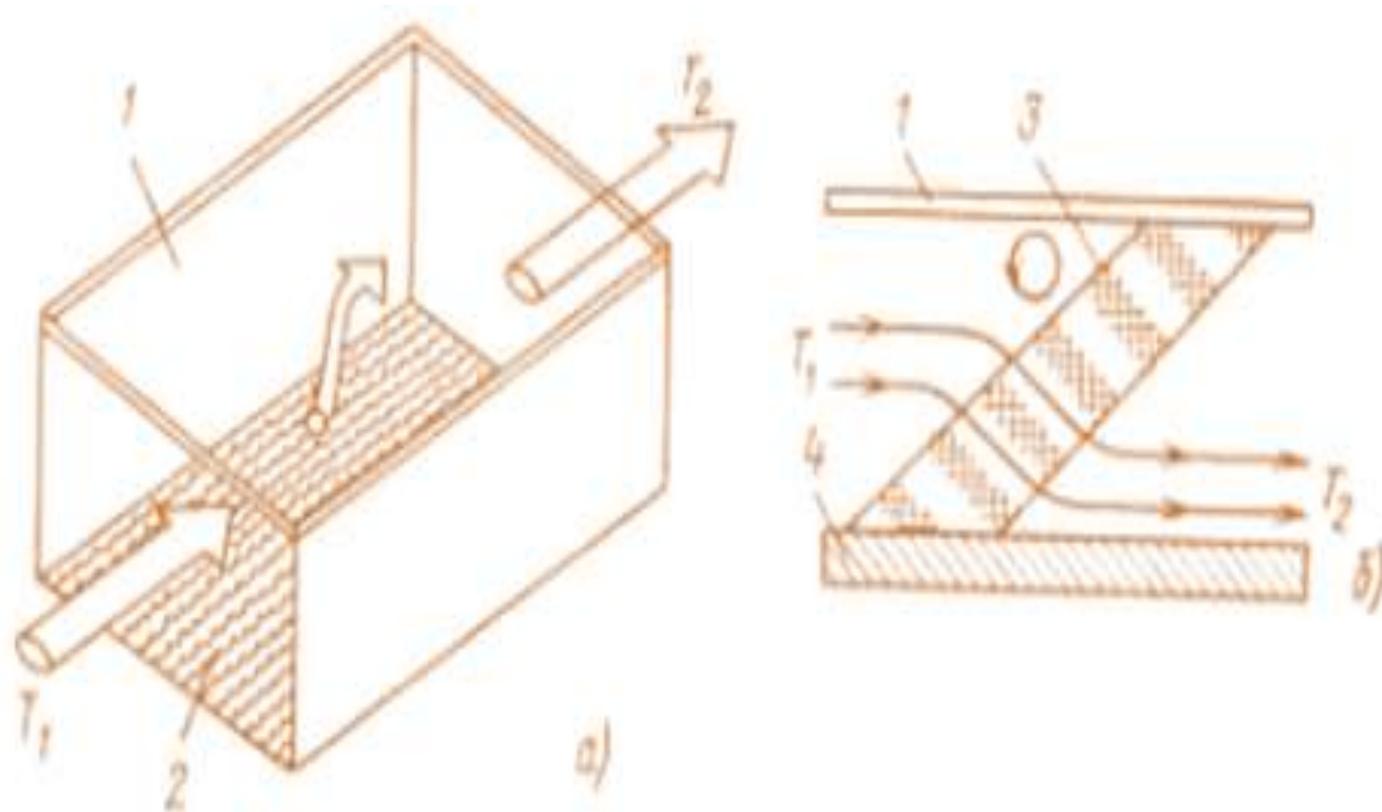

ប្រព័ន្ធការងារអំបីខ្លួនរបស់ពាណិជ្ជកម្ម:

ទុនប៉ាបីនៃលទ្ធផលយុទ្ធសាស្ត្រ

ប្រព័ន្ធការងារមំបាត់ទិន្នន័យនៃការសេវា ការអិបអុនទាហាត (Solar Air heating)

ប្រព័ន្ធភាពជាន់ដែលបង្កើតឡើងដោយការប្រើប្រាស់កម្មសាធារណៈរដ្ឋបាល: ការអិបແញ៉ា (Solar Drying)

គោរពអិបແញ៉ា

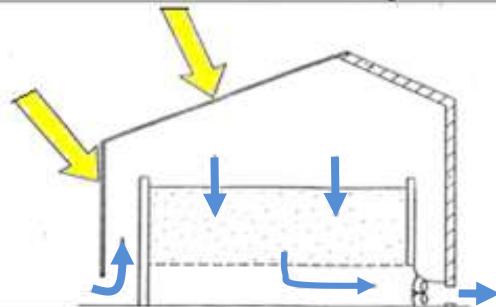
ឧបនិតប៉ាងតាប់ឃុន

ឧបនិតឃុនពាមហំមខាត

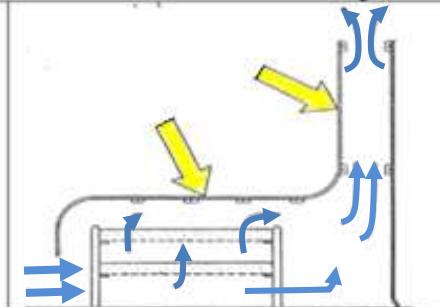
Integral (Direct) type

របៀបទាញសេវាឌីជីវិត

Active solar dryer

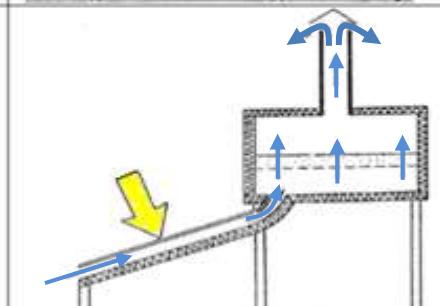
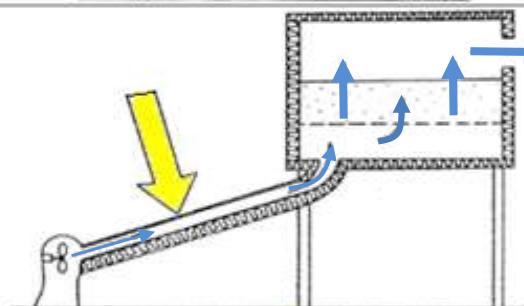

Passive solar dryer

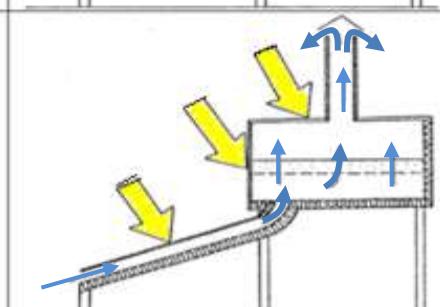
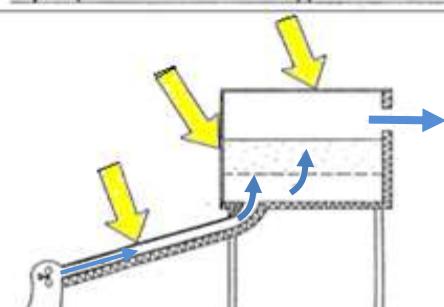
របៀបទឹកសេវា

Distributed (Indirect) type

របៀបបានិភ័យបានិភ័យ

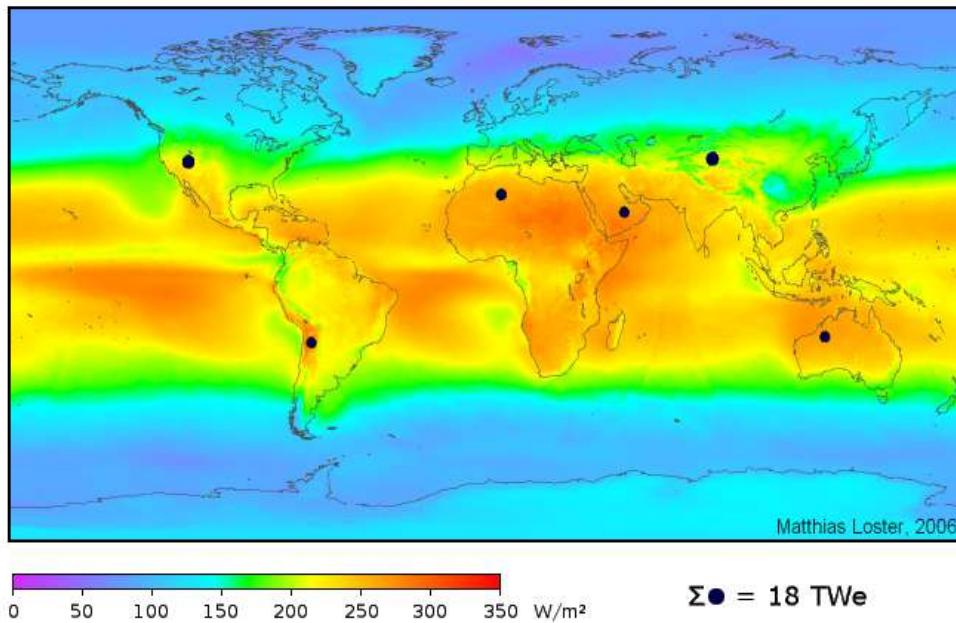
Mixed mode type

ການຫັນປຸງນພະລັງງານແສງຕາເວັນ ເປັນໄຟຟາ

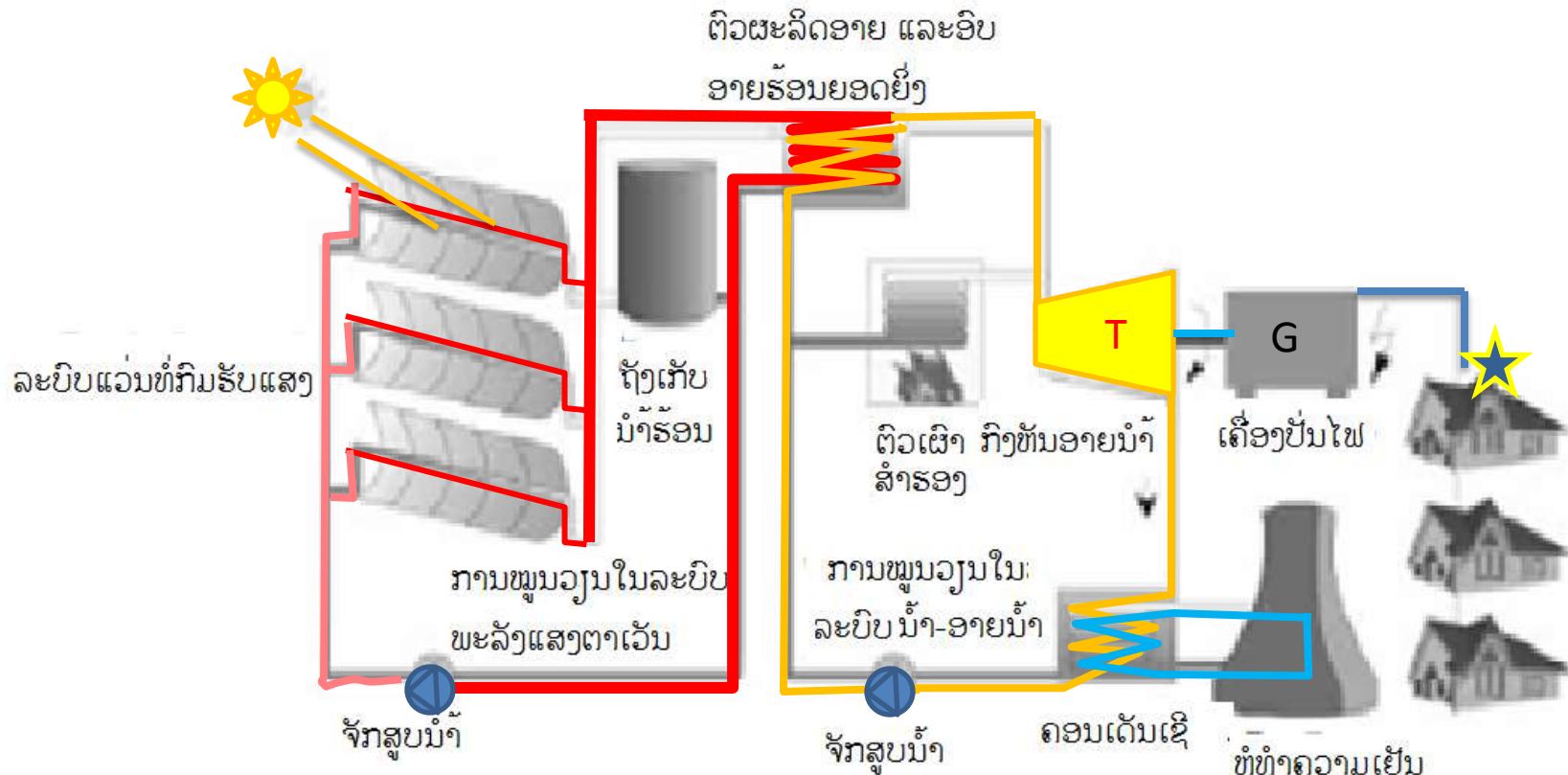
ພະລັງງານແສງຕາເວັນ
ສາມາດປຸງນເປັນໄຟຟາ ດ້ວຍ
ສອງວິທີ

- ໂຮງງານໄຟຟາຄວາມຮັບອນ
ແສງຕາເວັນ: ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ
ຄວາມຮັບອນ
- ໄຟຟາແສງຕາເວັນ: ປຸງນເປັນ
ໄຟຟາໂດຍກົງ ໂດຍຜ່ານແຊລ
ແສງຕາເວັນ

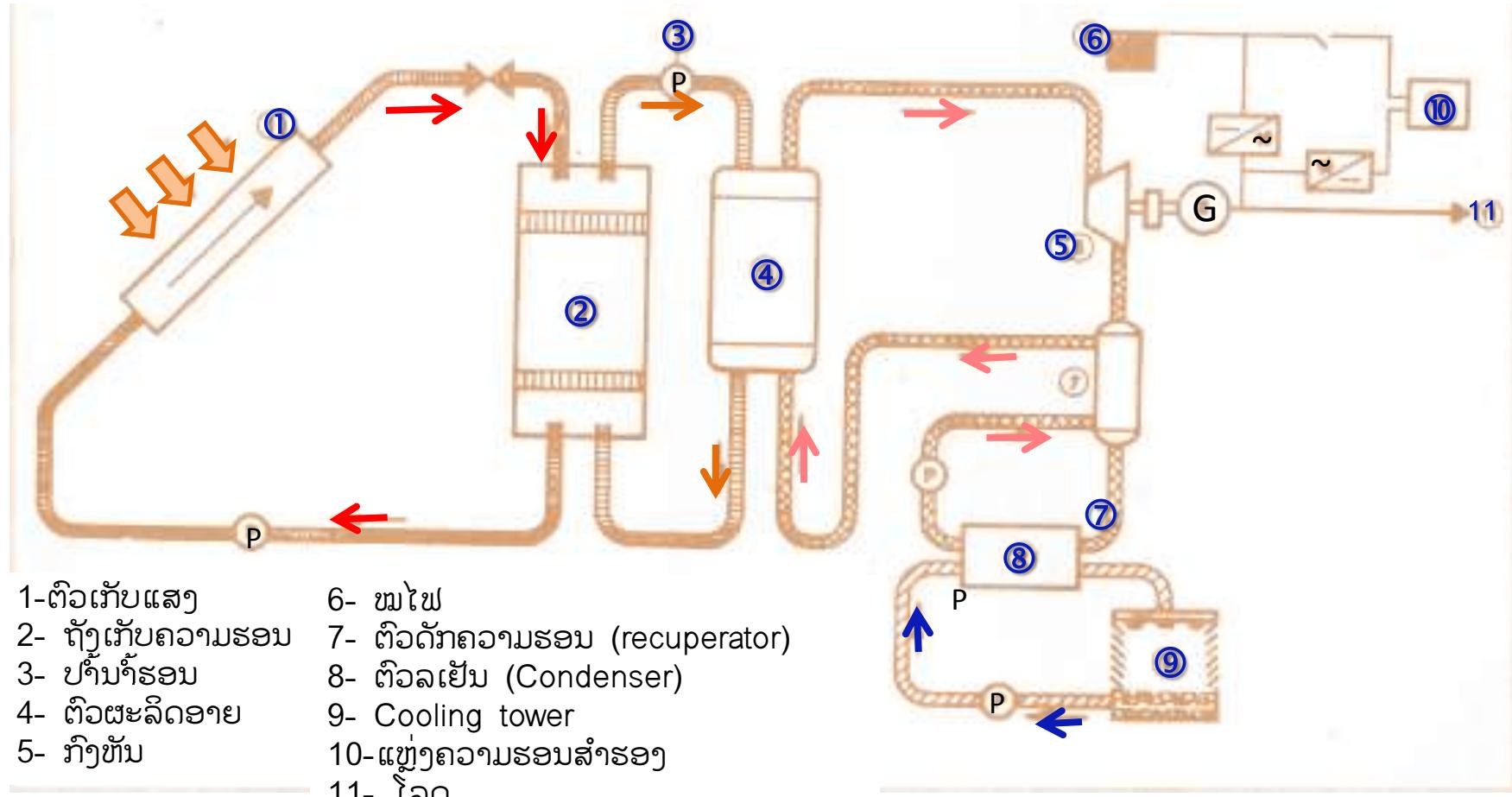

ໂຮງງານໄຟຟ້າຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ (Solar Thermal Power Plant)

- ໄຟຟ້າຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດແວ່ນທີ່ກົມ (Trough Solar Thermal Power Plant)
- 400 ອົງສາ

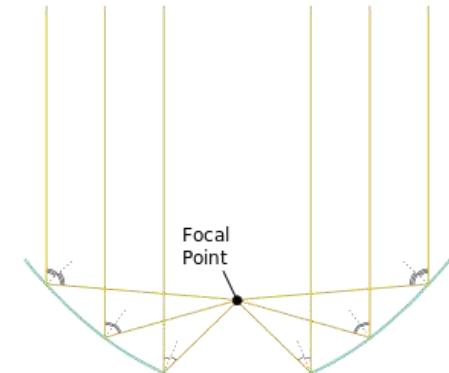
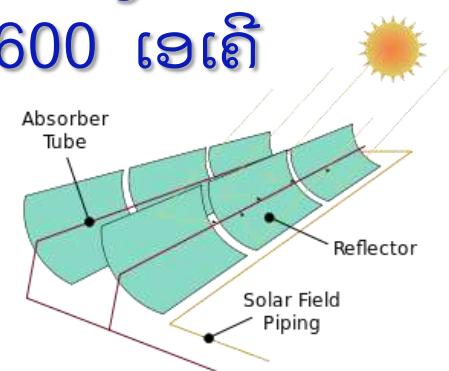

ໄຟຟ້າຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດແວ່ນທີ່ກົມ (Trough Solar Thermal Power Plant)

ໄຟຟ້າຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດແວ່ນທີ່ກົມ (Trough Solar Thermal Power Plant)

ໂຮງງານໄຟຟ້າຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ 9 ແຫ່ງ (SEGS) (California, USA): 354 MWe. ຜະລິດໄຟຟ້າສະເລັບຂອງໂຮງງານທັງ 9 ແຫ່ງແມ່ນ 75 Mwe, ດັດສະນິນໍາໃຊ້ກໍາລັງຕິດຕາງ 21%. ຈຳນວນແວ່ນທັງໝົດ 936,384 ອັນ ກວມເນືອທີ່ 1,600 ເອເຄີ (ບ້ານ 647.5 ha)

Sources: Solargenix Energy, KJC Operating Company, [IEEE](#), [NREL](#)

ໄຟຟ້າຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດແວ່ນທີ່ກົມ (Trough Solar Thermal Power Plant)

ຂໍ້ມູນ: ຕົວເກັບແສງ-ຊື່ນິດແວ່ນທີ່ກົມ; ເນື້ອທີ່: 50 ha. ກໍາລັງໄຟຟ້າ: 50MWe. ການ
ເກັບຄວາມຮອນ: ນຳເກືອ (60% sodium nitrate + 40% potassium nitrate).
ຄາຂາຍໄຟເຂົາຕາຂາຍ €0.27/kWh ສໍາລັບ 25 ປີ

ໂຮງງານໄຟຟ້າ
ຄວາມຮອນແສງ
ຕາເວັນ Andasol
(Spain) ເປັນ
ໂຄງການລັກສະນະ
ທຸລະກິດແຫ່ງທຳອິດ
ຂອງຢູ່ໂຣບ
(March 2009)

ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດແວນທີ່ກົມ (Trough Solar Thermal Power Plant)

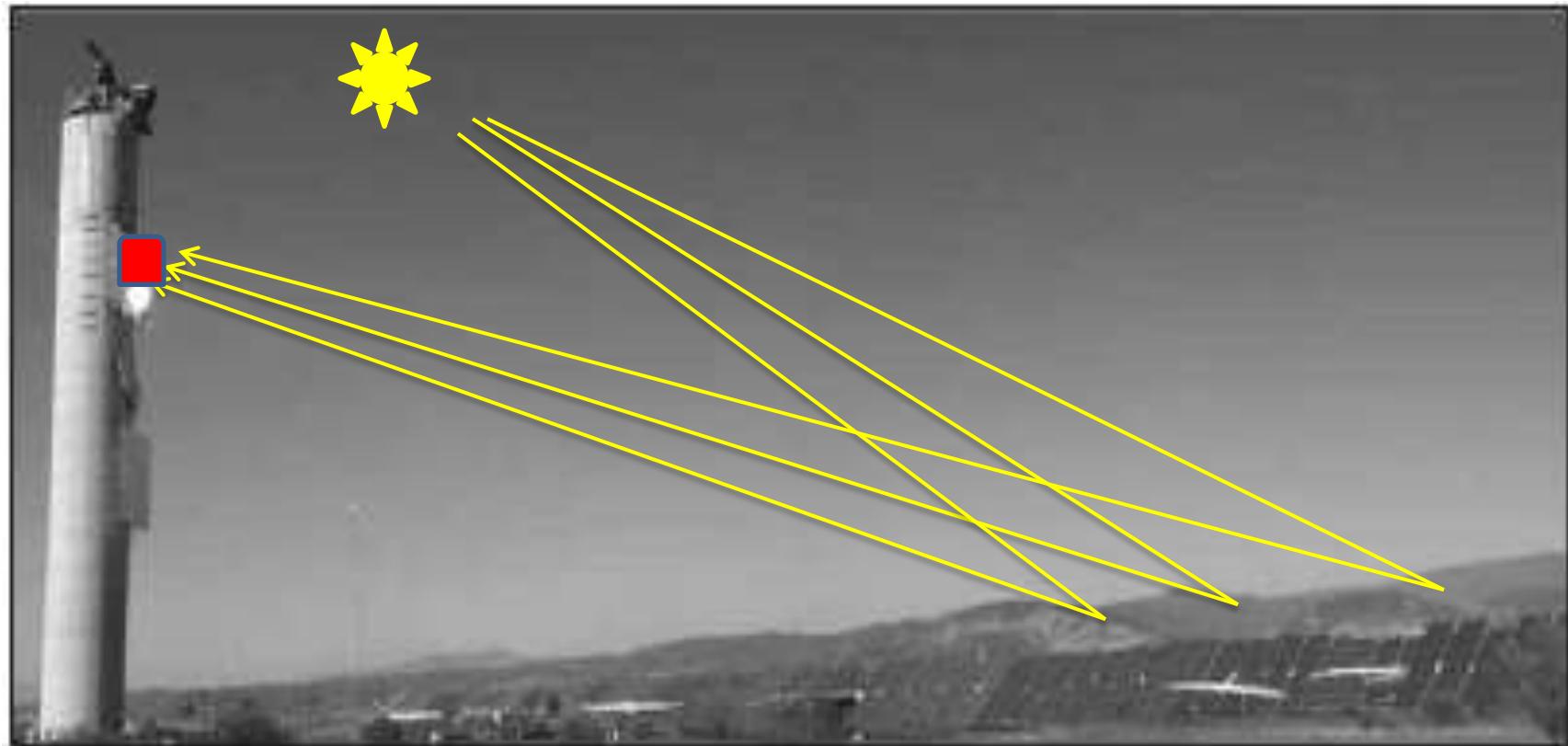
3 ໂຮງງານໄຟຟ້າຊະນິດແວນທີ່ກົມ (Solnova), ຊາເຫັນຢູ່
ດາມຫລັງ ແມ່ນ 2 ໂຮງງານໄຟຟ້າຊະນິດທຳຄອຍ
PS10 ແລະ PS20

Spain, 150 MW

Tower Solar Thermal Power Plant: Principle

- ໄຟຟ້າຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດໜໍາໂຄຍ
- 1000 ອົງສາ

Tower Solar Thermal Power Plant: Principle

- ໄຟຟ້າຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດໜໍາໂຄຍ

Solar one (1982-88) → Two (1996-99): 10 MW power capacity

http://earthobservatory.nasa.gov/Features/RenewableEnergy/Images/solar_two.jpg

ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດໜໍ່ຄອຍ

PS10 และ PS20:

PS10: 11 MW, ແວນ heliostats 624 ອັນ (ແຕລະອັນ 120 ຕາ ແມ້ດ), ກົງຫັນອາຍນຳຕົງຢູ່ຈອມໜໍ່ຄອຍ ສູງ: 115 meter;

ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດຫໍ່ໂຄຍ

PS10: ກໍາວັງ 11 MW (Seville, Spain).

ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດຫໍ່ໂຄຍ

Jülich (Germany), 1.5 MW

ໂຮງໝານໄຟຟ້າຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດໜໍຄອຍ

ກຳລັງຕິດຕາ: 2 MW ເລມ ໄຊງານ 1983. ແວນສະຫອນແສງ 201
ຮັນ, ຫໍຄອຍສູງ 100 m. ອຸນຫະພູມສານຕົວກາງຢູ່ທາງເຂົາ 250 °C
ແລະທາງອອກ 450 °C. ຄວາມດິນອາຍ 50 bar ອຸນຫະພູມອາຍ
430°C.

ໂຮງໝານ THEMIS ຢູ່
Pyrénées-
Orientales, France.

ໂຮງງານໄຟຟ້າຄວາມຮອນແສງຕາເວັນ: ຊະນິດຈານ

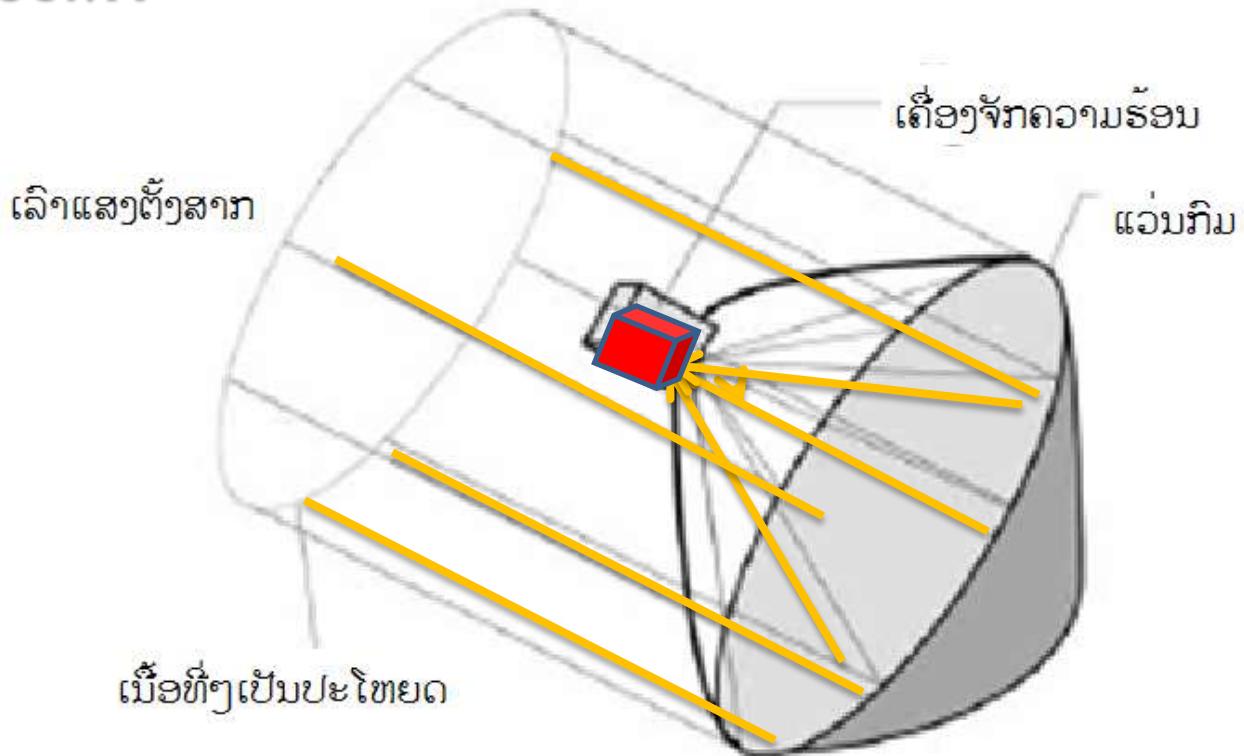
Helio-dish field layout

ກຳລັງຕິດຕາ : 20 kW
ຕົວສຸມແສງ: ຈານພູງ
helio-dish, ເສນຜາ ກາງ
9 m, ເນັຂ 50 m²
ຫລຸມຮັບຄວາມຮອນ ມີເສ
ນຜາກາງ 65mm, ຄວາມ
ຍາວຂອງຄອຍ 680mm,
ທ 10 mm. ອັດຕາການ
ສົມແສງ 1500 ແສງຕາ
ເວັນ. ອາຍນິ້ອອກ: 180
Kg/hr, ໃຕອຸນຫະພູມ
500°C, ຄວາມດັ່ນ 70
atm. ເຄືງຈັກບາງສູບ
300 cc

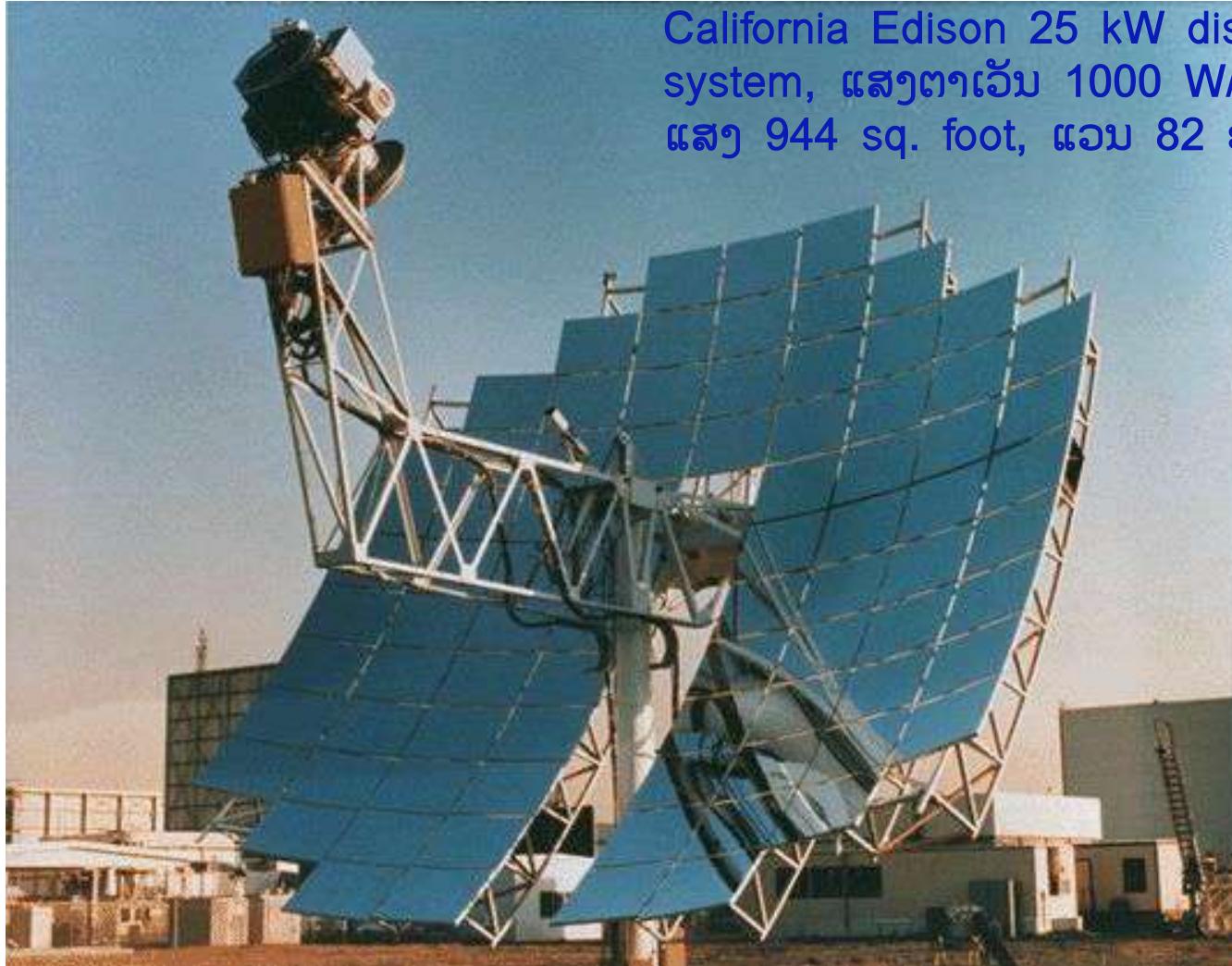
ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດຈານສະເຕີຣລິງ Stirling Disk System Solar Thermal Power Plant

◦ລະບົບຈານສະເຕີຣລິງ

- 650 ອົງສາ;
- Capacity <100kW

ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດຈານສະເຕືຣລົງ

California Edison 25 kW dish/Stirling system, ແສງຕາເວັນ 1000 W/m², ເນັດກຳມັບແສງ 944 sq. foot, ແວນ 82 ອັນ

ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດຈານສະເຕືອລິງ

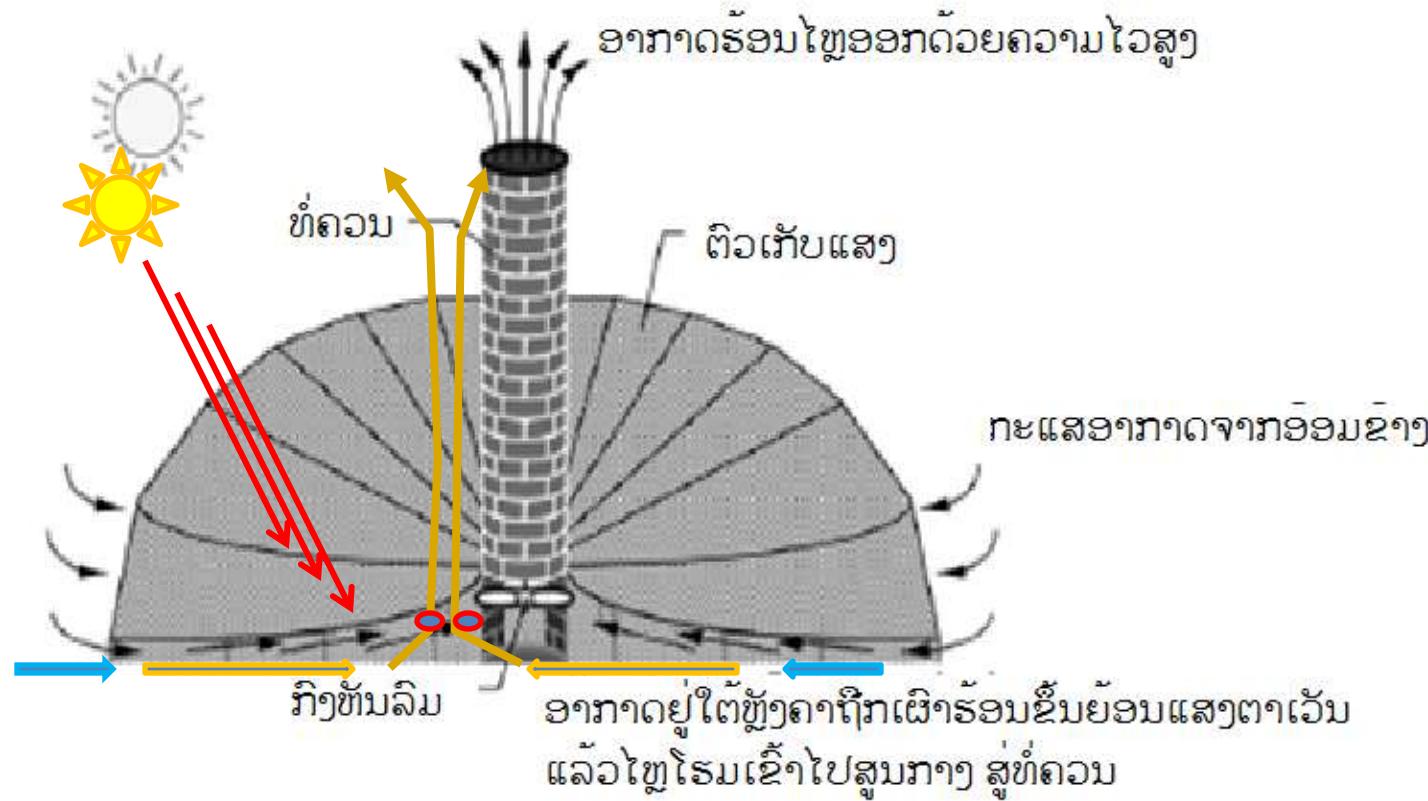

Advanco/Vanguard 25 kW
ລະບົບຈານ Stirling ຕາງໝູ
Rancho Mirage, California.
ຕົວສຸມແສງມີເສນຍາກາງ 11m
ປະກອບດວຍແວນພູງ 366
ອັນ, ແຕະລະອັນມີຂະໜາດ
18x24 ນວ. ເຄອງຈຳກ ຊະນິດ
AB (USAB) Model 4-95
Mark II, ປນໄຟແຮງດັນ 480
volt/ac, ຄວາມຖ 60-Hz

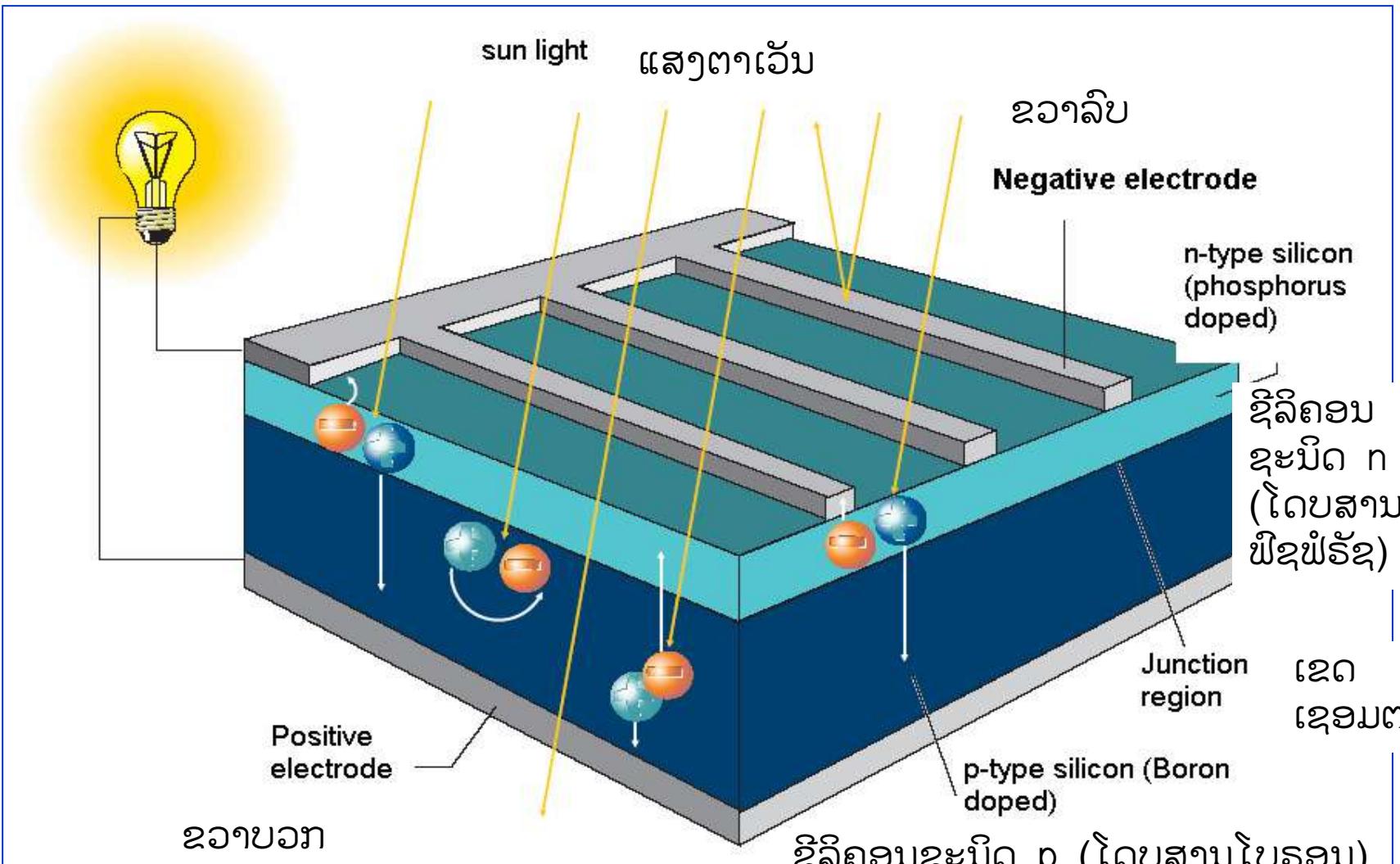
ໄຟຟ້າຄວາມຮ້ອນແສງຕາເວັນ ຊະນິດທຳວົນ

○Chimney STPP

- ພະລິດໄຟຟ້າໃນລາຄາ **0.15 \$/kWh**

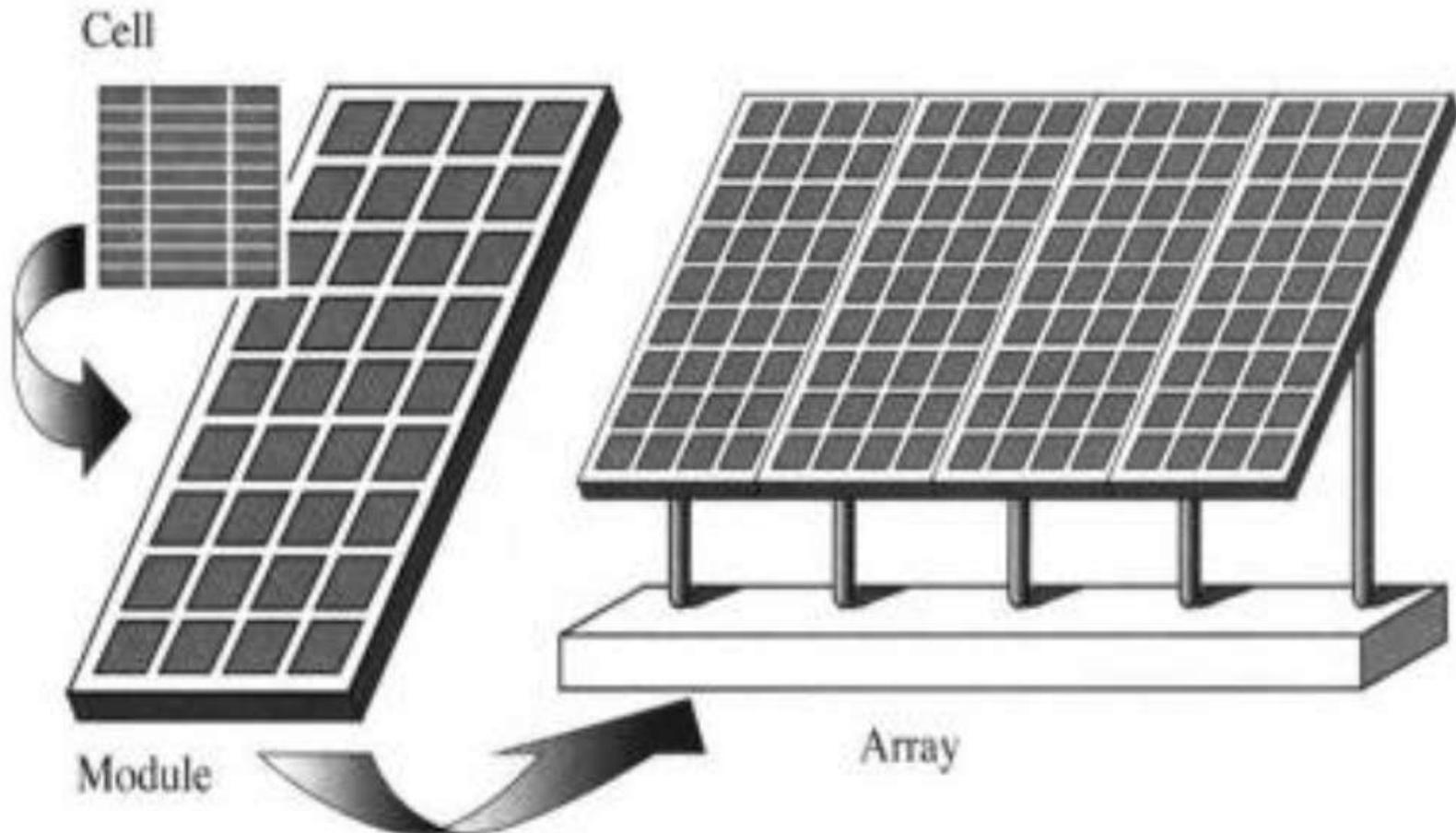

ໄຟຟາແສງຕາເວັນ: ການປ່ານແປງພະລັງງານແສງຕາ ເວັນ ເປັນພະລັງງານໄຟຟາໄດຍກໍາ

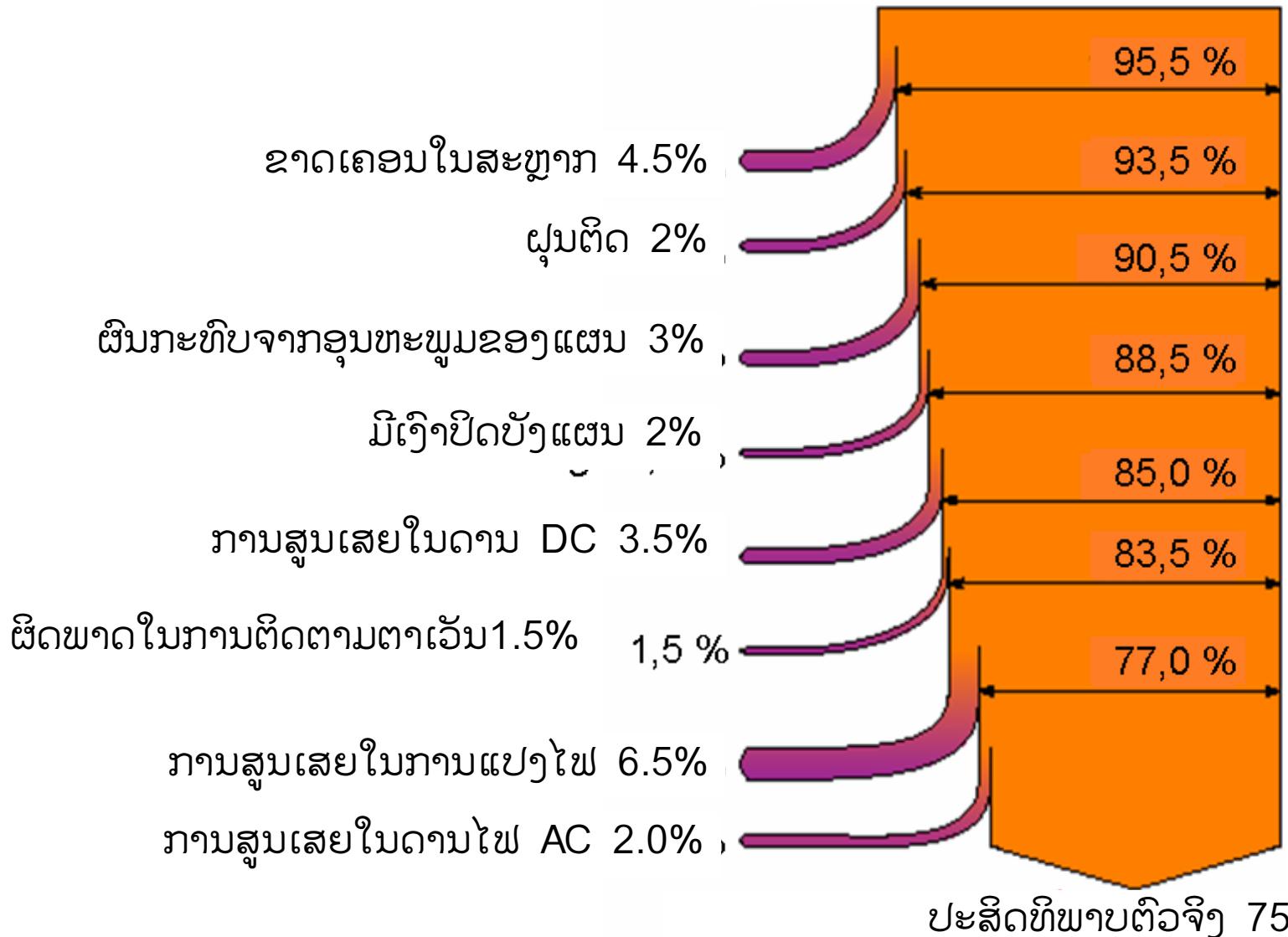
Solar Cell - Panel (Module) - Array

:

ປະສິດທິພາບຂອງແຜນຮັບແສງ

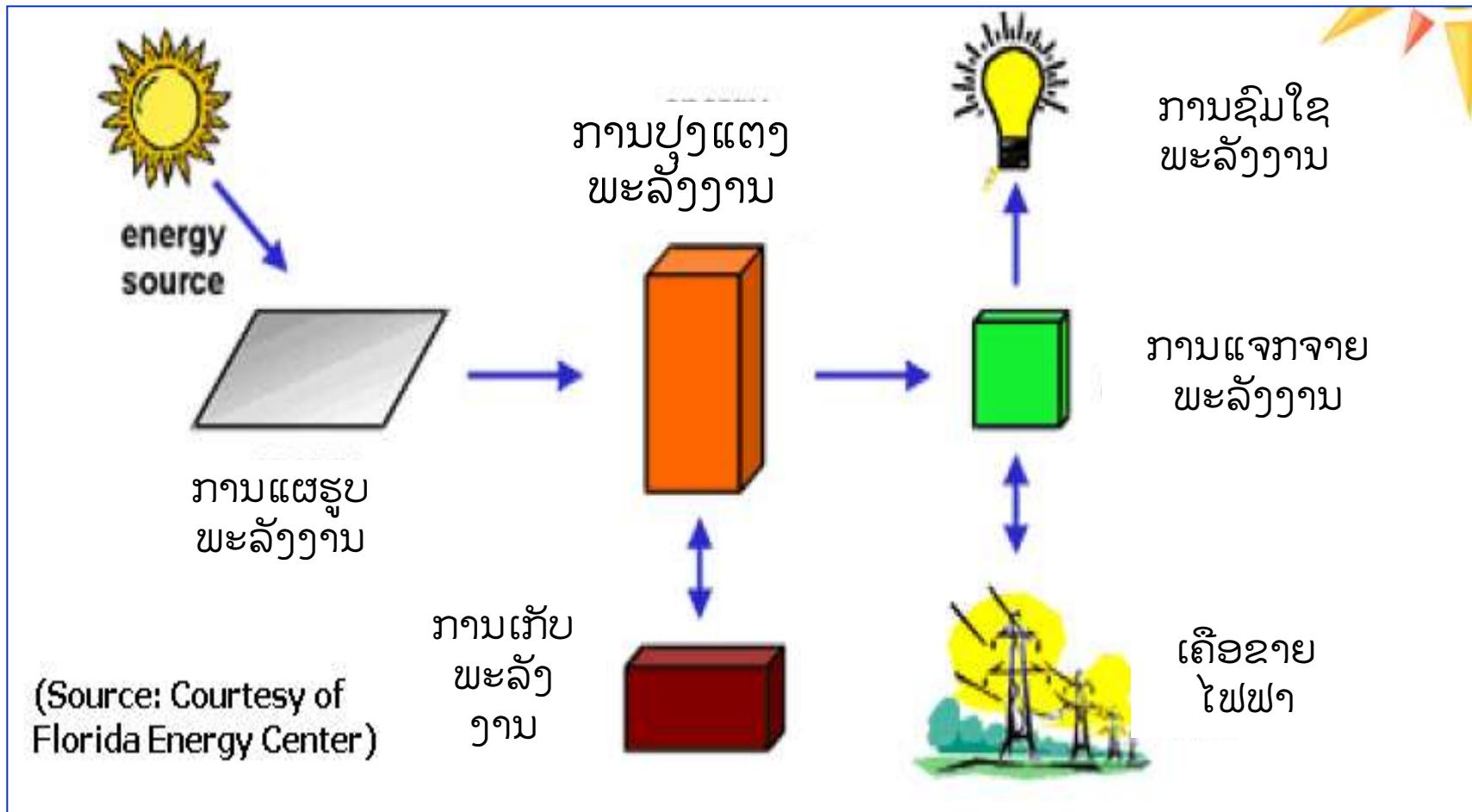
ປະສິດທິພາບສົມບູບແບບ 100%

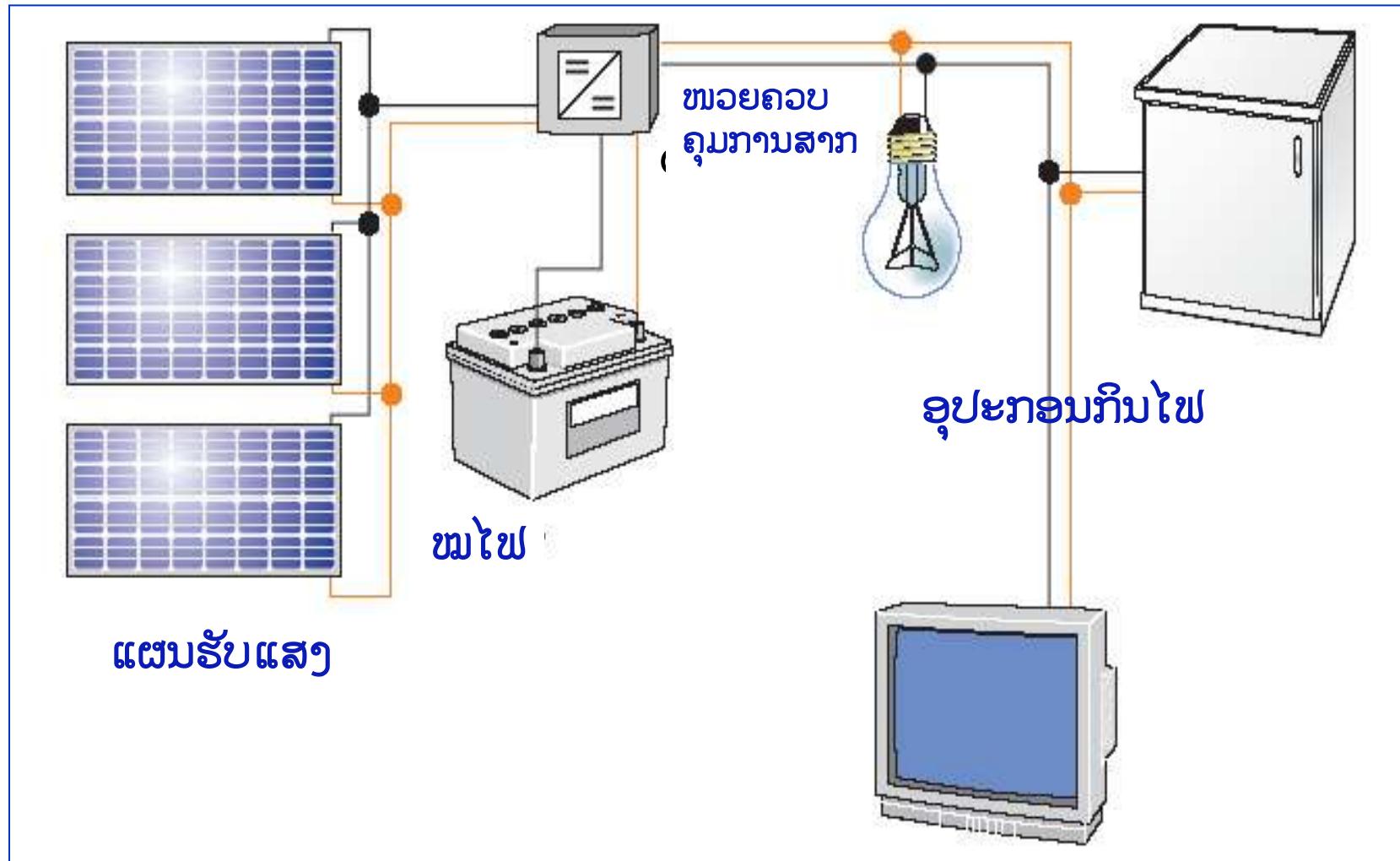
ປະເມີນການຜະລິດໄຟຟ້າໂດຍແຊລແສງຕາເວັນ

	ຫົວໜວຍ	ຕໍ່າໆ	ສູງ
ລັງສືແສງຕາເວັນ ຕມ	MJ/sq.m/day	13	19
	kWh/sq.m/day	3.6	5.3
ລັງສືແສງຕາເວັນ ຕປি	kWh/sq.m/year	1,318	1,926
ປະສິດທິພາບການແປຮູບ	%	10%	10%
ຄວາມສາມາດຜະລິດໄຟຟ້າ	kWhe/sq.m/year	135	184
ການຊຶມໃຊ້ໄຟຟ້າຢູ່ລາວ (2010)	GWh	2,441.00	2,441.00
ແຜນຮັບແຜງ PV ທອອງໃຊ	sq.m	18,081,481	13,266,304
ຂະໜາດຄວາມຍາວ	m x m	4252 x 4252	3642 x 3642
	km x km	4.25 x 4.25	3.64 x 3.64

ប្រើការណែនាំដឹរិយាយសេរាតាហេវ៉ែន

ລະບົບໄຍຟາແສງຕາເວັນໄດດງວ

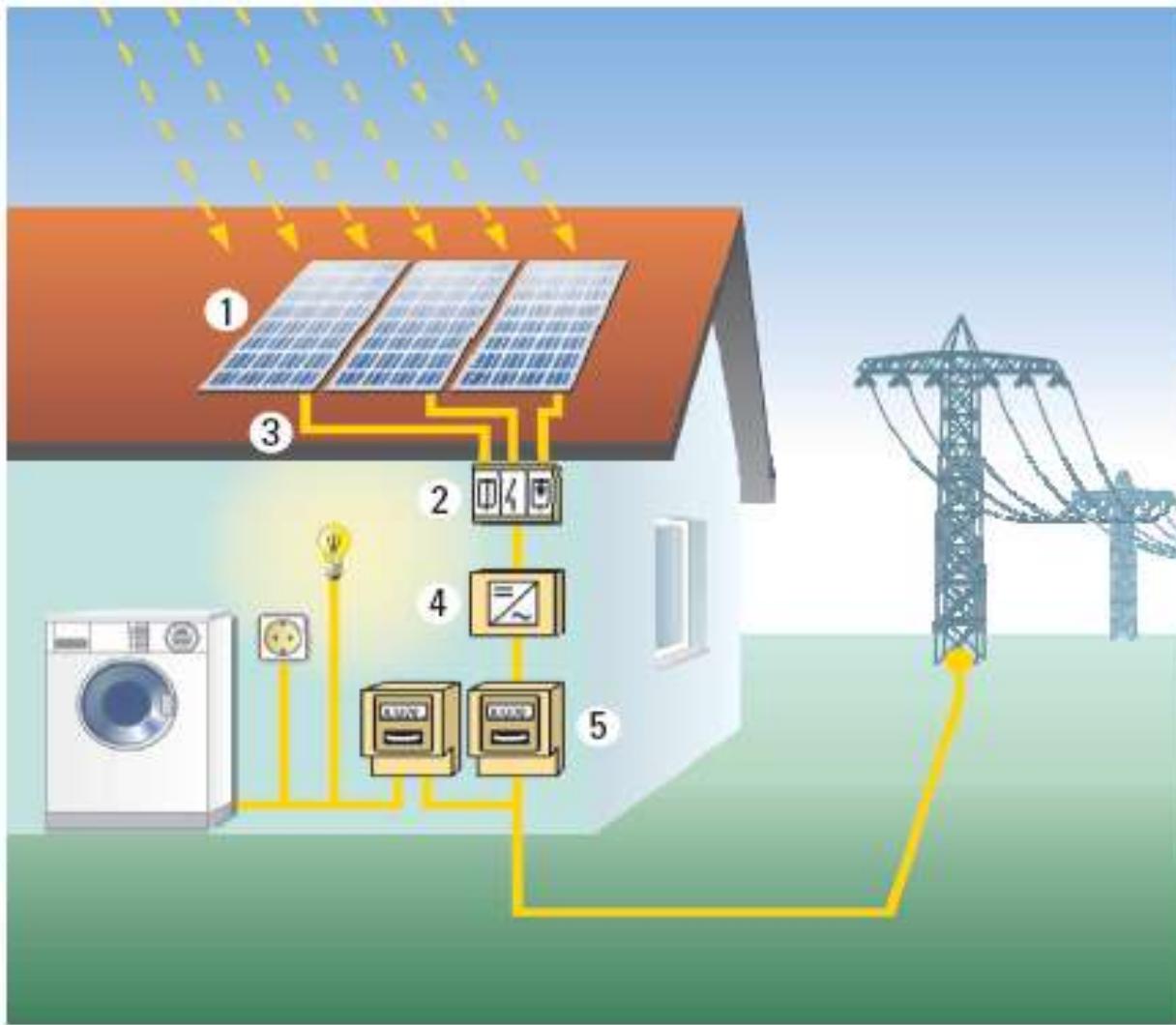
ຕົວຢາງການນຳໃຊລະບົບໄຟຟາແສງຕາເວັ້ນໂດດງວ

ຕົວຢ່າງການນຳໃຊລະບົບໄຟຟາແສງຕາເວັນໂດດງວ

ລະບົບໄຟຟາແສງຕາເວັນເຊອມຕັກບຕາຂາຍ

1. PV array
2. DC connection box
3. Panels cables
4. Inverter
5. Watts Meters

1. ຊຸດແຜນ PV
2. ຈຸດຕ່າຍ DC
3. ສາຍໄຟຈາກແຜນ
4. ຕົວແປງໄຟ
5. ເຄອງວັດວົດ

ລະບົບໄຟຟາແສງຕາເວັນຄົວເຮືອນ ແຊອມຕກັບຕາຂາຍ

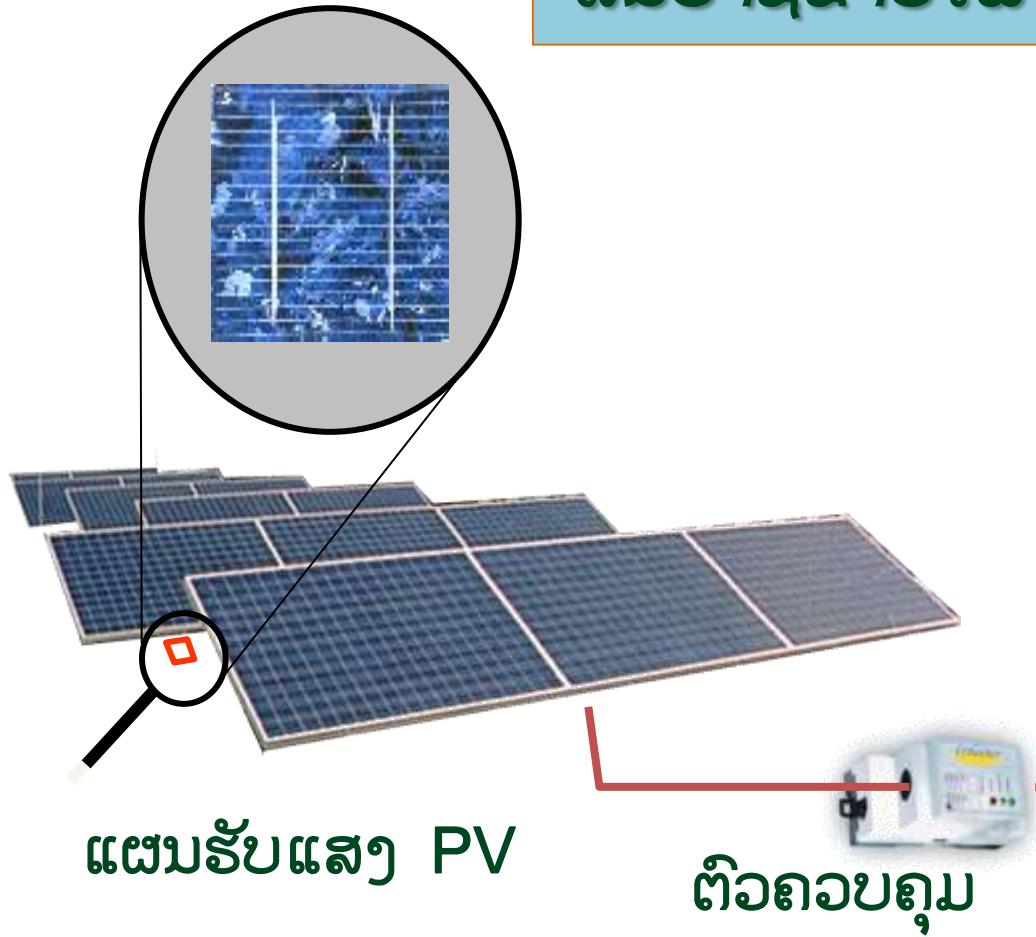
ຊຸດແຜນຮັບແສງຊະນິດພິມບາງ
a-silicon

ຕົວແປງໄຟແລະຕົວແຈກຈາຍ
ໄຟ

ລະບົບໄຟຟາແສງຕາເວັນເຊອມຕກັບເຄືອຂ່າຍ

ສັນຍາຊີ້ວຍໄຟ

ຕາຂ່າຍແຫ່ງຊາດ

ຈຸດເຊອມຕ

ໂມງວັດແທກ

ເຄອງແປງໄຟ

ពិវិសាទនលម្អិត ផែនការបង្កើតអគ្គនភាព

ខ្លួនយោងនៃប៊ូលេស់ Crystalline silicon ពិទេរាបីជាមុន

ລະບົບໄຟຟາແສງຕາເວັນເຊອມຕາຂາຍ

Nellis Solar Power Plant . ຕິດຕາມຕາເວັນດວຍແກນດູວ

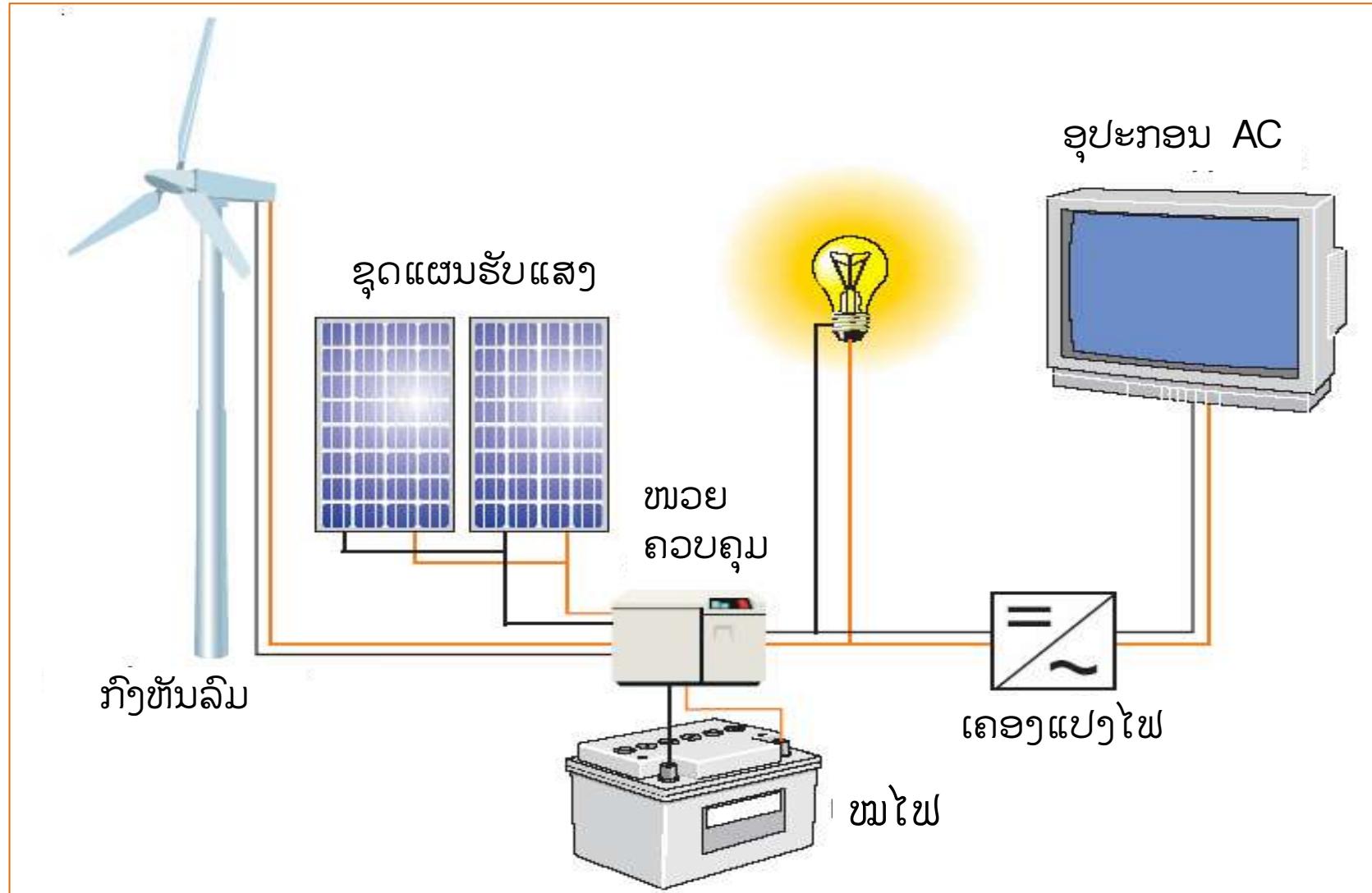
ឧុំទានីយាណ ឱយយាម នៃក្រសួងពេទ្យ មានចំណាំ 19 MW រួមមាន ក្របខោល់ និង ក្របខោល់ និង

ລະບົບໄຟຟາແສງຕາເວັນເຊອມຕຕ້າຂ່າຍ

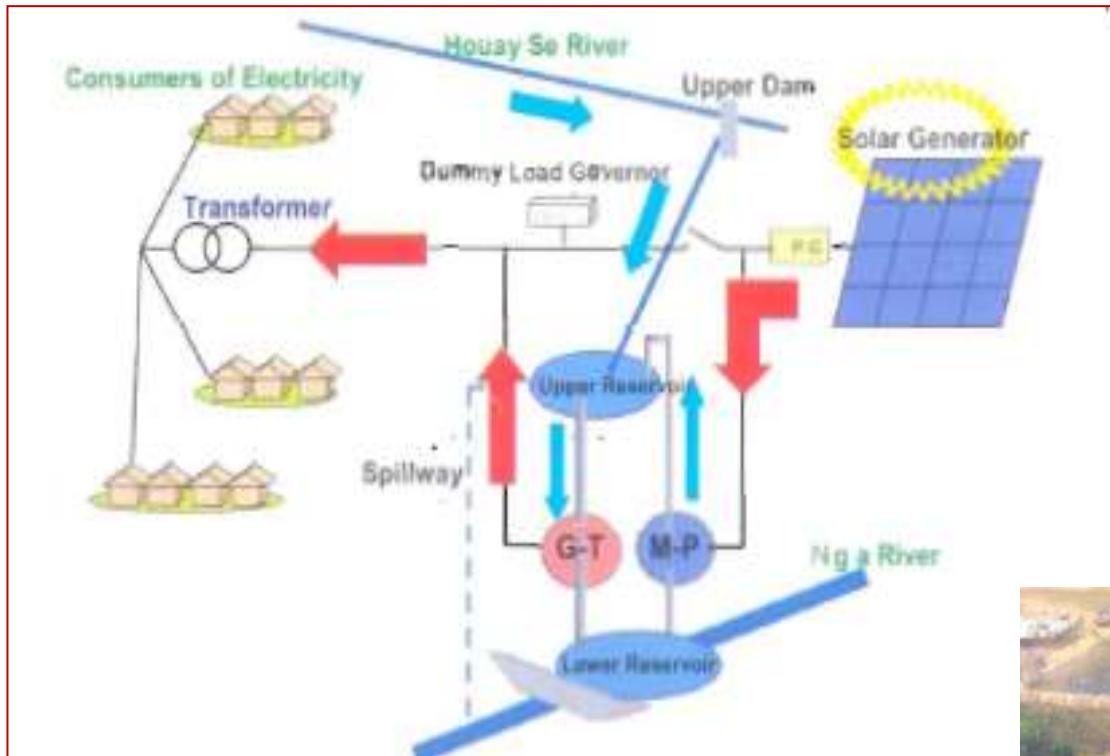

ຕິດຕາງແຜນຮັບແສງໃສຟາເຮືອນ (Terrassa, Spain)

ລະບົບປະສົບປະສານ

ລະບົບໄຟຟາແບບປະສົມປະສານ

Solar PV Panel 100 KW

ໄຟຟານໍ້ຕົກ (80kW) + PV
(100kW)

Hybrid system:

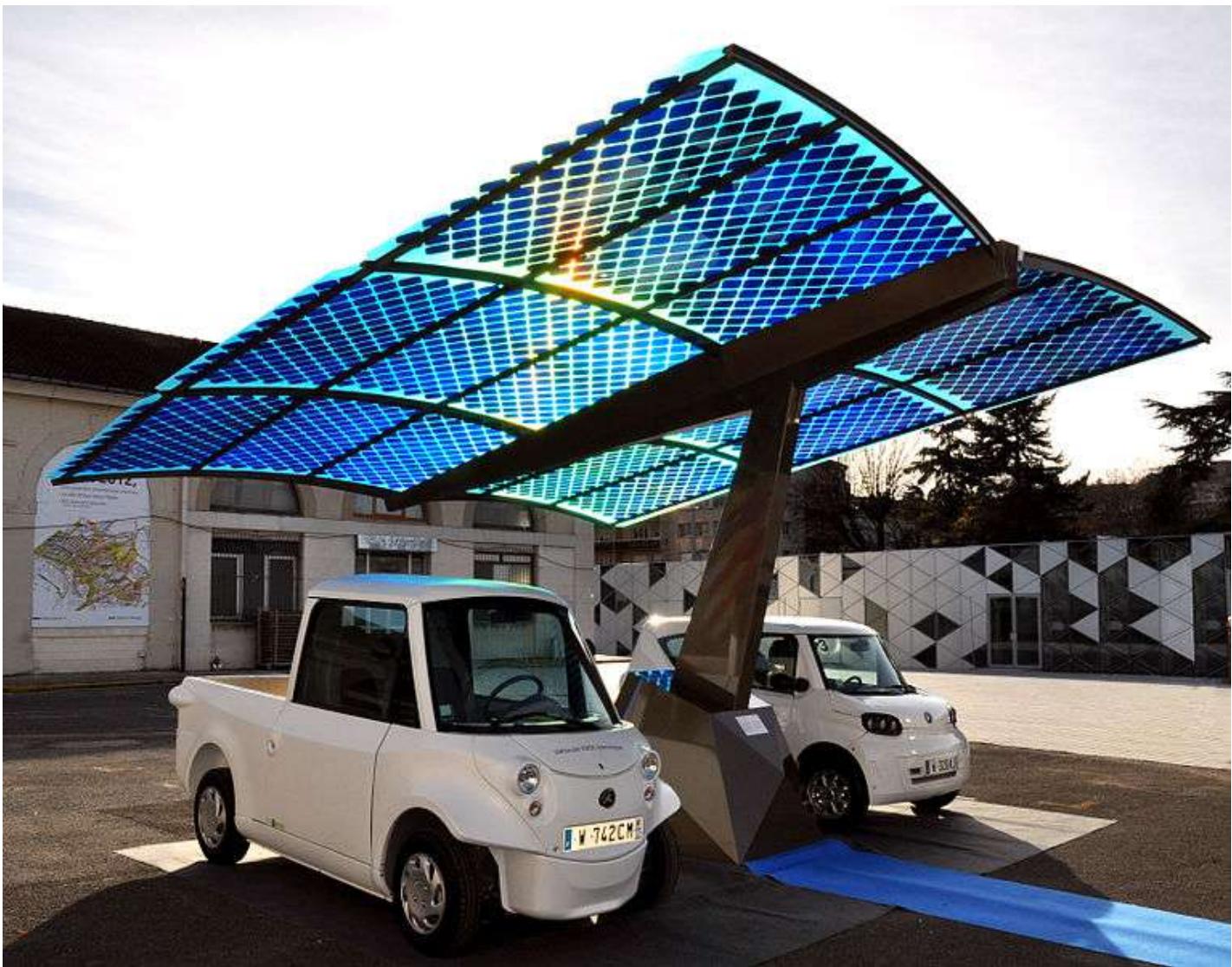
Mini hydro (110kW)

+ PV(40kW)

+ Capacitor (± 40 kW)

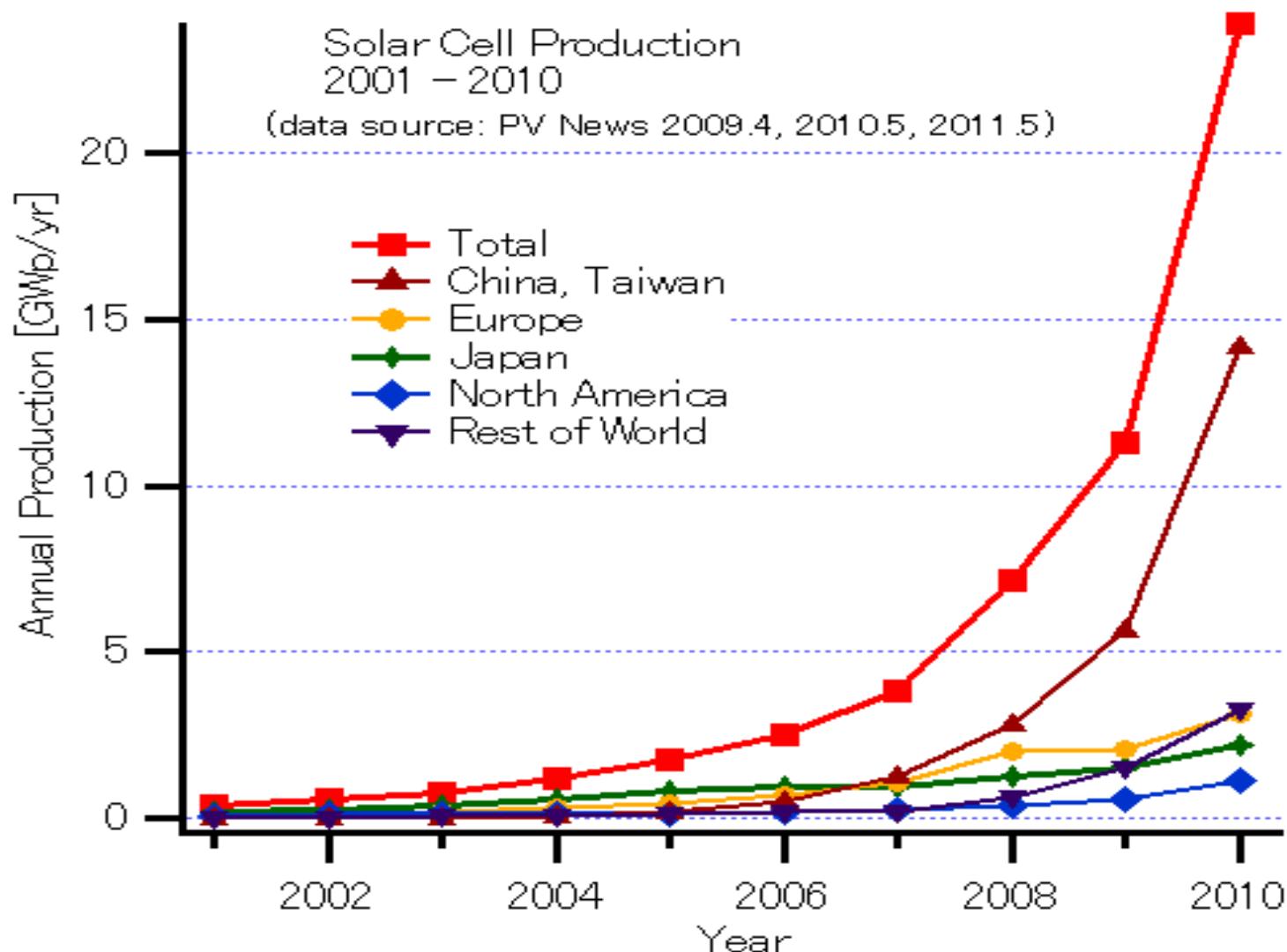
ສະຖານນິສາກລົດໄຟຟາ

ການນຳໃຊ້ໃນເຕັກນິກອາວະກາດ

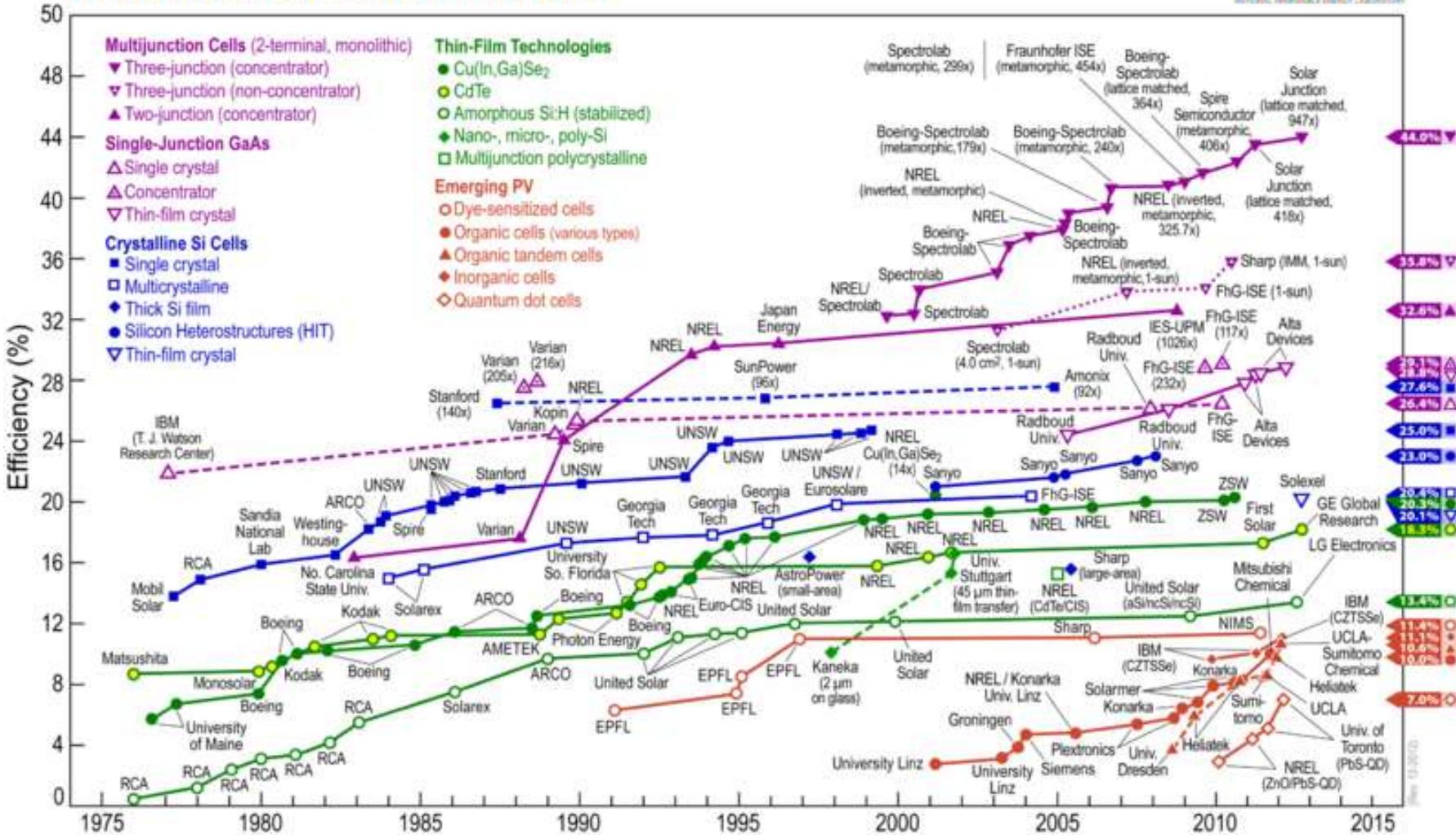
ការអប់រំលើកដ្ឋានសោរឆ្នាំ 2001-2010

ການຄົນຄວາງກັບປະສິດທິພາບຂອງແຊລແສງຕາເວັນ

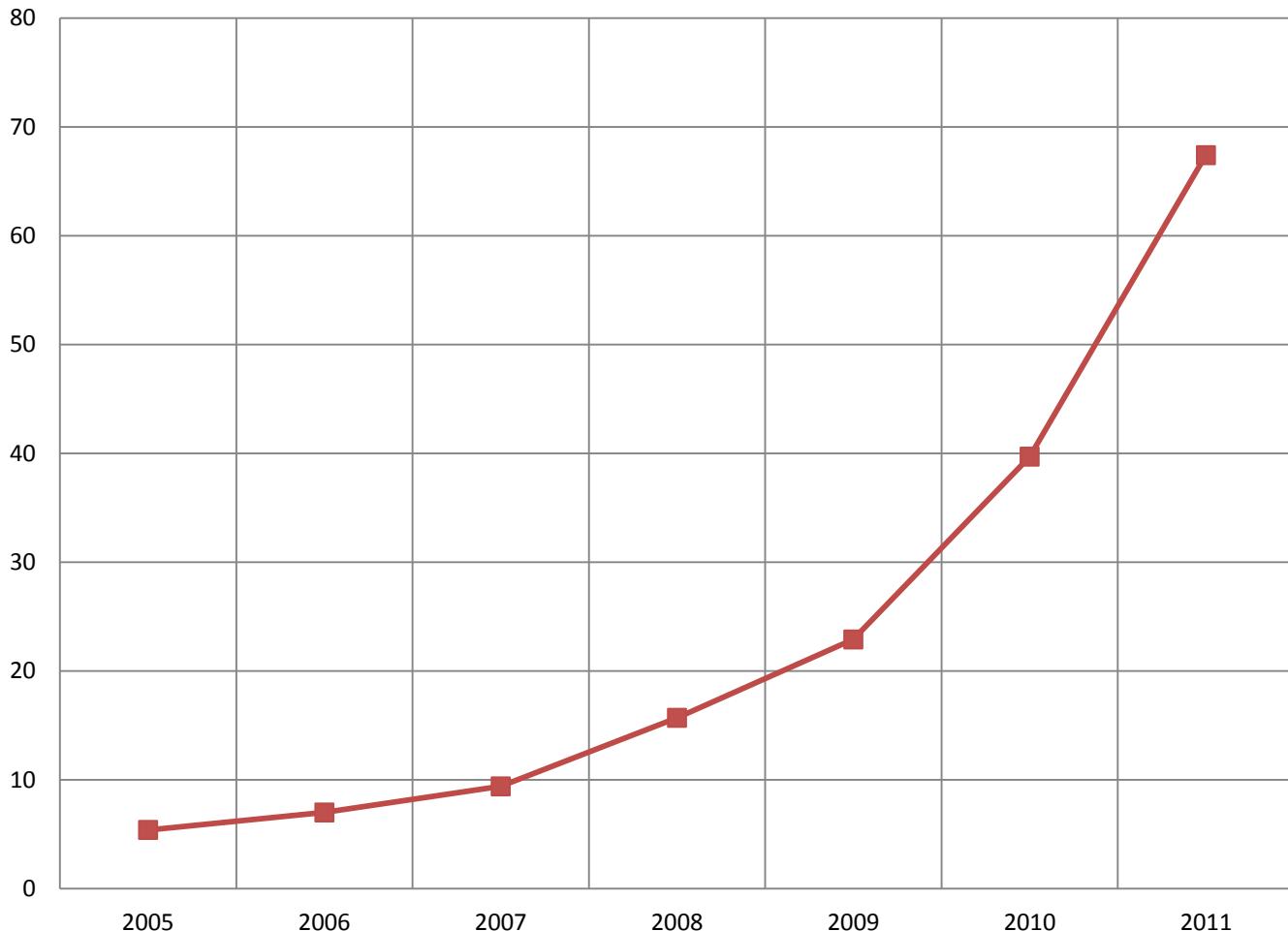
Best Research-Cell Efficiencies

NREL
NATIONAL RENEWABLE ENERGY LABORATORY

ກຳລັງຕິດຕາໄຟຟາແສງຕາເວັນໃນທວລະກ, GWp

Photovoltaic worldwide, GWp

End of Solar energy